

《托拉·奥尔》·帕拉沙 MIKEITZ ·玛玛尔 15

נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא...

哈努卡灯：诫命灯置于左侧

右侧的门框经文匣（מזוזה, mezuzah）代表由下而上的提升——“诫命（מצוה, mitzvah）是灯”；左侧的哈努卡灯代表从上而下引下的托拉之光。正是这提升引下光明，并使光明甚至进入最黑暗之处，令黑暗本身转化为光。

谨以此纪念

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父亲, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hans/torah-ohr/mikeitz/15/

核心思想

右侧的门框经文匣（**מְזוּזָה**，mezuzah）代表由下而上的提升——“诫命（**מִצְוָה**，mitzvah）是灯”；左侧的哈努卡灯代表从上而下引下的托拉之光。正是这提升引下光明，并使光明甚至进入最黑暗之处，令黑暗本身转化为光。

每一节依次为：希伯来文、译文，以及金线下方的简短解释。希伯来文中的小号数字是文末注释的编号。

玛玛尔概要

为什么哈努卡灯在左侧，而门框经文匣在右侧？这篇maamar从创造说起。万物的质料来自 **ה'** 的言语，即十句话；这言语如同国王在其国土之上的名号，只显露一线微光，因此能让一个独立的“有”存在；万物的形相则来自 **ה'** 的意愿，这意愿从未说出口。**אֱלֹקִים**（Elokim）的120种组合遮蔽 **ה'**，使世界看起来仿佛独立存在；然而 **הוּי**（Havayah）统御这些组合，也能改变自然。创造的目的，是使这个“有”自我消融，并使 **ה'** 的荣耀在下界显明。当人将苦涩转为甘甜时，这目的便得以实现：由下而上的提升——“诫命是灯”——引下“托拉是光”。言语、祈祷和托拉的字母，其根源在认知之上，在冠冕（**כֶּתֶר**，Keser）之中。空气（**אָוִיר**，avir）一词含有隐去的 **י**，可解作光（**אֹר**，or）；正如空气使火焰发光，所有被称为施舍善行（**צְדָקָה**，tzedakah）的诫命（**מִצְוֹת**，mitzvos）都能达到这一根源，使托拉之光发亮。因此，代表提升的门框经文匣置于右侧，代表托拉之光的哈努卡灯置于左侧；它甚至能照到“分离之山岳”，使黑暗化为光。

提纲

- 1 问题：为何置于左侧？** 11
哈努卡灯置于左侧，是为了让门框经文匣在右侧；为什么不把它们放在同一侧？答案从两节经文说起：创造来自 **ה'** 的意愿，也来自 **ה'** 的言语。
- 2 质料来自言语，形相来自意愿** 12-6
万物的质料来自十句话，体现无中生有；万物的形相来自 **ה'** 的意愿。言语如同国王的名号，只显露一线微光，因此世界能作为“有”而存在；而这个“有”的目的，是自我消融。
- 3 Havayah高于Elokim** 17-10
在 **ה'** 面前，一切都一无所有。**אֱלֹקִים** 的120种组合将 **ה'** 隐藏起来，使世界看起来仿佛与祂分离；但 **ה'** 的意愿统御这些组合，也统御自然，正如海曾逃遁一般。
- 4 化苦涩为甘甜** 11-16
默想使心从世俗享乐转向以 **ה'** 为乐；世俗享乐从外壳（**קְלִיפּוֹת**，kelipos）而来，这转向正如献祭和祈祷中的转向。这一提升——“诫命是灯”——引下“托拉是光”。

5 字母的根源

¶17-23

字母并非由口腔造出，而是根植于灵魂的生命层面（חיה, Chayah）。祈祷的字母经由天使Metatron（מטטרון, Metatron）提升至其在冠冕中的根源，便能在智慧（חכמה, Chochmah）之上引下新的意愿。

6 托拉：原初者的譬喻

¶24-30

托拉的字母根植于其智慧之上。所有层次都只是无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）本身的譬喻；人从那里引下托拉，但托拉唯有通过诫命之灯，才成为“光”。

7 空气：光的源头

¶31-35

火焰需要空气；אוויר (avir, 空气) 一词含有隐去的י, 可解作光（אור, or）。被称为施舍善行的诫命达到这一根源，使托拉之光发亮；托拉若没有慈善善行，便缺少它的光。

8 右侧的门框经文匣，左侧的哈努卡灯

¶36-39

门框经文匣将房屋提升至ה那里；哈努卡灯则将托拉之光引下，甚至照进公共领域——分离的领域。右侧的提升正是左侧的光能将黑暗转为光的原因；世界也因此得以维系。

核心概念

质料与形相 חומר וצורה

质料指一物的一般内容；形相则是它的特定形态。在这篇maamar中，质料来自הי的言语，形相来自הי从未说出口的意愿。

无中生有 יש מאין

通过一线微光——הי的“名号”——创造，使世界作为独立的“有”而存在；其目的则是使这个“有”在“无”面前自我消融。

Havayah与Elokim הוי' ואלקים

Elokim是收缩与遮蔽之名，自然借此而存在；Havayah则是无限之光的显现，祂统御Elokim，也能改变自然。

黑暗化为光 אתהפכא חשוכא לנהורא

其目标是使物质世界本身，甚至遮蔽最深之处，也显露הי的光。

诫命是灯，托拉是光 נר מצוה ותורה אור

诫命是由下而上的提升；托拉是从上而下引下的光。托拉之光唯有借着诫命之灯才会照耀。

字母 אותיות

字母是引下的通道，根植于认知之上、冠冕之中；它们如衣服般包裹智慧，并下降至思想和言语。

空气 (avir) אויר

אור (or, 光) 加上一个隐去的י, 指光的隐蔽源头。诫命达到这一层面，使托拉之光发亮，正如空气使火焰发光。

分离之山 טורא דפרודא

这是分裂与遮蔽的领域，是公共领域中的“众多”；哈努卡灯将托拉之光引入其中。

第1节 · 11

问题：为何置于左侧？

1 נר חנוכה¹ מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא מזוזה מימין³ ונ"ח משמאל^{4,5}. וצ"ל הטעם שאין הנ"ח ג"כ מימין כמו המזוזה.

“哈努卡灯（נר חנוכה, ner Chanukah）：有一项诫命（מצוה, mitzvah），要把它放置……”等，“在左边，使门框经文匣（מזוזה, mezuzah）在右边，哈努卡灯在左边。”我们必须说明，为何哈努卡灯不像门框经文匣那样，也放在右边。

塔木德裁定，哈努卡灯应放在门口左侧，与右侧的门框经文匣相对。本篇maamar问，为何两者不放在同一侧；篇末给出的答案是：门框经文匣代表由下而上的升腾，而哈努卡灯则是从上方引下的托拉之光。策马赫·策德克（הצמח צדק）（Sefer HaMaamarim（ספר המאמרים）, Hanachos 5614–5615, 第37页, Kehot注释中）还针对这条法令提出了另一个问题：圣殿中的灯台特意设在南面，为何哈努卡灯却放在左边？

אך יובן בהקדים ביאור⁶ מ"ש כל אשר חפץ⁷ ה' עשה. וכתוב בדבר ה' שמים נעשו.^{8,9}

但要明白这一点，须先阐释经文所说：“凡 ה'所愿的一切，祂都已行了。”又有经文说：“凭 ה'的话，诸天得以造成。”

在作答之前，本篇maamar将两节经文并列：一节说，ה'凭祂的意愿创造万物；另一节说，诸天是凭祂的话语造成的。凭意愿创造与凭言语创造之间的差别，是下文一切论述的基础。

第2节 · 12-6

质料来自言语，形相来自意愿

2 ובע"מ [ובעשרה מאמרות] נברא העולם^{10,11} שהיו מאמר ודבור. ולא נברא בחפץ ורצון בלבד. והענין כי הנה נודע שלכל הדברים יש חומר וצורה^{12,13,14} שהחומר הוא ענין הדבר שהוא בכללות דהיינו להיות שמים או ארץ או שמש וירח.¹⁵

“世界是借着十个言语创造的”，这些言语是言语和说话；世界并非仅凭愿望和意志创造。解释如下：众所周知，一切事物都有质料和形式。质料就是该事物总体而言是什么，也就是它是天、地、太阳还是月亮。

《阿沃特篇》的米示拿教导说，世界是借着十个言语创造的；本篇maamar强调，这些言语是言说，而不是仅凭愿望创造。为说明其中缘由，这里采用质料与形式的经典区分：质料是事物总体而言是什么，也就是它是天、地、太阳还是月亮。

והצורה הוא כל ציור וכל תמונה במראה ושטח שיש לכל דבר בדמותו בצלמו על איזה אופן נעשה

形式则是每一事物所具有的各种形状和形象、外观与表面，也就是“照着他的样式，按着他的形象”——它是以怎样的方式被造的，

形式是事物特定的形状和外观，也就是它被造的确切方式。“照着他的样式，按着他的形象”一语呼应了托拉关于亚当之子的记载：他是“照着他的样式，按着他的形象”出生的。

כמו השמים והארץ הם כדורים^{16,17} ומן הארץ לרקיע כו'¹⁸ והשמש והירח הם גלגלים מאירים כו'.¹⁹
וכן עד"ז בכל דבר נברא.^{20,21}

例如，天与地是球体，从地到穹苍等等；太阳与月亮则是发光的球体等等。每一种受造之物也都是如此，各有其形式。

这些例子取自贤者对宇宙的描述：天与地是球体，从地到穹苍之间有一段固定的距离（塔木德说，这相当于五百年的行程）；太阳与月亮则是发光的球体。每一种受造之物也同样有其特定的形式。

3 והנה החומר נברא בדבר ה' ובע"מ [ובעשרה מאמרות] שבמאמר יהי אור²² נתהווה בחי' האור מאין ליש.
וכן במאמר יהי רקיע²³ נתהווה הרקיע מאין ליש.²⁴

那么，质料乃由 ה' 的言语和十个言说创造：借着“令光存在”这一言说，光的层面（בחינה，bechinah）从无（אין，ayin）到有（יש，yesh）而形成；同样，借着“要有穹苍”这一言说，穹苍也从无到有而形成。

每一事物的质料都来自 ה' 的言语：“令光存在”这一言说，使原本不存在的光进入存在；“要有穹苍”也以同样方式使穹苍存在。言语使事物从无到有地存在。

אבל אופן צורת הרקיע בדמותו בצלמו הוא נעשה בחפץ²⁵ ה' שלא בא לכלל גילוי²⁶ בדבור או מאמר.^{27,28,29}

但是，穹苍的具体形态——“依其样式，照其形象”——乃由 ה' 的意愿造成；这一意愿并未在言语或言说中显露出来。

穹苍的形态，也就是它确切的形状，并非来自任何口头言说。它来自 ה' 的意愿；这一层面从未作为言语显露出来。Kehot 的注释引用了一篇较晚的 maamar（《BeYom HaShemini Atzeres》，5670），将这一意愿解释为环绕一切世界的光（סובב כל עלמין，sovev kol almin），它是一种事物外在形状的根源，例如天穹的圆形。

4 והנה מה שנברא החומר במאמר ודבור ולא נברא הכל בחפץ ה' ורצונו בלבד היא מפני³⁰ שאז לא הי'

[היה] גילוי מאין ליש רק שהיה העולם בטל במציאות ממשי³¹

现在，物质之所以是藉着言说和言语创造的，而不是一切单凭 ה'的愿望和意愿创造的，是因为那样便不会有从无到有的显现；相反，世界在存在上确实会完全处于自我消融（ביטול, bittul）的状态。

为何世界不能单凭意愿创造？若一切都仅仅出自 ה'的意愿，就不会有从“无”中显现出一个“某物”；世界将完全消融，不具有自身的存在。Kuntres Etz HaChaim（קונטרס עץ החיים）在 Kehot 注释中被引用，它解释说，那样的世界会如同流溢界（אצילות, Atzilus），在存在上消融，而不是作为受造之物存在，因为它将从智慧（חכמה, Chochmah）领受；在智慧这一层面，“祂与祂的生命力为一”。

רק עיקר גילוי היש הוא ע"י דבר ה' כי הוא צוה ונברא³²

但“某物”的主要显现，是藉着 ה'的话语，因为“祂一命令，它们便被创造”。

一个与其他存在分立的“某物”之所以显现，是藉着 ה'的话语，正如经文所说：“祂一命令，它们便被创造。”正如下一部分将要解释的，言语只显露 ה'的“名号”。

פ"י צוה מלשון מצות המלך³³ כי מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים]³⁴ אין מלך בלא עם³⁵ שבח"י מלכות

היא בח"י התנשאות והסתלקות שלא יאיר ויתגלה אלא בבח"י שם בלבד.³⁶

“命令”（צוה, tzivah）是指“君王的命令”之意，因为“你的王权统辖一切世界”，[并且]“没有民众，就没有君王”。因为王权（מלכות, Malchus）这一层面，是超越并退隐的层面，因此它并不照耀、显露出来，除非仅以一个名号的形式。

“命令”（צוה）可按“君王的命令”（מצות המלך, mitzvas hamelech）来理解：君王从远处统治，通过自己的名号和命令施行统治，而非亲自临在于臣民之中。同样，Malchus，即 ה'的王权，是一个超越并退隐的层面，它照耀进入世界时，只以一个“名号”的形式显现。在 Torah Ohr（תורה אור）《Bereshis》（5a）中，Alter Rebbe 以同样的方式解释“没有民众，就没有君王”：藉着收缩，便能有一个分立的“某物”存在，之后它才能归于“无”。

5 וזהו יהללו את שם³⁷ ה' כי הוא צוה ונברא כמו עד"מ מלך ב"ו [בשר ודם] שמלכותו היא שמו לבד אשר

נקרא על מדינתו

这就是[“愿他们赞美 ה'的名，因为祂命令，它们便受造”的意思]：比方说，一位血肉之躯的君王，他的王权不过是他的名；这名被冠于他的国土之上，

经文“愿他们赞美 ה'的名，因为祂命令，它们便受造”把创造与 ה'的名联系起来。人间君王对其国土的统治，不过是他的名被冠于那个国家之上；他本人并未临在其中。

אבל לא בבחי' התלבשות כח הפועל בנפעל³⁸ ממש והתלבשות כח הפועל בנפעל הוא למטה בע' [בשבעים] שרים שר של מים שר של כו' ³⁹ שהם משמרי האופנים.⁴⁰

但这并不是创作者的力量实际内在地包裹于受造物之中的情形。创作者的力量内在地包裹于受造物之中，只发生在更低处，即七十位天使首领之中（例如水之首领，等等）；他们属于 אופנים (Ofanim, 天使的一类) 中的底层残滓 (משמרי, mishomrei)。

ה'的话语并不像工匠的力量进入其作品那样，把祂自身的力量注入受造物之中；这种力量的内在注入只发生在极低之处，即统辖自然力量的七十位天使首领之中，例如“水之首领”。他们来自 אופנים (天使的一类) 的最低层，即所谓“残滓” (משמרי, mishomrei)。Torah Ohr (תורה אור) 中的 Megillas Esther (מגילת אסתר) (96c) 也阐明了同一界限：ברא (bara, “创造”) 暗示创作者的力量在受造物之中，因此只适用于 ה'的诸名号；对于 ה'的本质，只能说“祂命令，它们便受造”。

6 ויש גבוה מעל גבוה שמקבלים ג"כ דרך עילה ועלול עד המלאכים שהם שכלים נבדלים.⁴¹ שהם פני אר"י [אריה] פני שור⁴² שבמרכבה.

此外，还有高于高者的[存在]，它们同样通过因果关系而接受，直至天使；天使是分离的理智体。它们就是战车中的狮面[和]牛面。

诸王子之上还有更高的存在，它们也通过因果关系而接受其存在，一直到哲学家所谓“分离的理智体”的天使——也就是没有身体的心智。这些就是先知以西结的战车异象中的“狮面”与“牛面”。

אבל החיות של פני שור פני אר"י [אריה] הוא יש מאין ממש. דהיינו שהמשכת החיות אשר להם הוא בבחי' אין והארה בעלמא שהוא בחי' שם בלבד ומזה נעשה גילוי היש.

然而，牛面[和]狮面的生命力 (חיות, chayus)，确实是由无而有的。也就是说，赐予它们生命力的引降处于“无”的层面，只是一缕微光；这仅仅是“名”这一层面，而“有”的显现便由此产生。

然而，尽管这些天使通过因果关系而接受，它们的生命力本身却确实是由无而有的。它源自“无”的层面，只是一缕微光，仅仅是一个“名”；“有”的存在便由此显露。

אך תכלית בריאת יש מאין הוא כדי להיות היש בטל לאין ונגלה כבוד^{43, 44} ה' למטה כמו למעלה.⁴⁵

然而，创造由无而有的目的，是使“有”在“无”面前自我消融 (ביטול, bittul)，并使“ה'的荣耀显现于下界，如同在上界一样。

创造一个“有”的目的，是使它在作为其源头的“无”面前自我消融。这样，ה'的荣耀便会显现在下界，如同在上界一样。

Havayah高于Elokim

7 וכמו שיהיה לע"ל [לעתיד לבוא] כי עין בעין יראו⁴⁶ כו' וזה תלוי בעבודתנו כל ימינו היום לעשותם.⁴⁷ וכל

ישראל יש להם חלק לעוה"ב [לעולם הבא].

正如未来的时代将会如此：“他们必面对面看见”，等等。这取决于我们一生中的事奉，“今日是实行它们的时候”。并且，“全以色列在来世都有份”。

在未来的时代，**ה'**的临在将公开显现，人们会“面对面”看见。这一显现取决于我们如今的神圣事奉，因为“今日”正是“实行它们”的时候；既然每个犹太人都在来世有份，每个人便都参与促成它的到来。

וצריך כ"א [כל אחד / כל אחת] להמשיך בחלקו⁴⁸ גילוי זה להיות בטול היש והוא מחמת ההתבוננות בגדולת

א"ס ב"ה שאתה הוא קודם שנבה"ע [שנברא העולם] ואתה הוא כו'

每个人都必须将这一显现引入自己的那一份，使“有之物”（**היש**, yesh）归于自我消融。这来自对无限者（**אין סוף**, Ein Sof）——愿祂受称颂——之伟大的沉思：正如祷文所说：“世界尚未被创造时，你就是祂；世界被创造以后，你仍是祂”，等等；

每个人都必须将这一显现引入自己的“那一份”，使自身的“有之物”归于自我消融。这来自对**ה'**伟大的沉思，例如祷文中的话：“世界尚未被创造时，你就是祂；世界被创造以后，你仍是祂。”《Or HaTorah》（**אור התורה**）在 Kehot 注释中引述并解释说，来世被称为“地”，如同“他们必永远承受那地”这句话；因此，将这一显现引入自己的那一份，意味着培育这片土地。

בלי שום שינוי כי אני⁴⁹ הוי' לא שניתי שאין העולם מעלים לפניו ית' וכחשיכה כאורה⁵⁰ שאין

ההעלם וההסתר אלא לעיני בשר שלנו.

完全没有任何改变，因为“我，**הוי'**（Havayah），并未改变”；世界在祂面前并不构成遮蔽，而“黑暗如同光明”，因为遮蔽与隐藏只存在于我们肉眼之中。

创造并未使**ה'**发生任何改变：“我，**הוי'**（Havayah），并未改变。”世界对祂毫无遮蔽，“黑暗如同光明”对祂也是如此；遮蔽只存在于人的肉眼所见之中。

אבל קמיה כולא כלא חשיב⁵¹ ממש ומעלה ומטה שוין לפניו שנמצא למטה כמו למעלה ממש.

但在祂面前，“万有确实都不算什么”；在祂面前，上与下完全相等，因此祂在下方的临在，与在上方完全相同。

从**ה'**一方看，万有都不算什么，因此上与下在祂面前完全相等。祂在最低的世界中的临在，与在最高的世界中完全相同。

8 וא"כ גם בחי' היש בטל אליו ית'. וזהו כי גדול ה' ואדונינו מכל אלקים.

若果真如此，那么连“有”这一层面也在祂（יְיָ）面前处于自我消融（ביטול, bittul）的状态。这就是“因为 ה'（Havayah）至大，我们的主超越一切 אלקים（Elokim）”的含义。

若一切在 ה' 面前都如同虚无，那么连世界中“有”的层面也在祂面前自我消融。经文说， ה' 超越“一切 אלקים”而至大；本篇 maamar 现在解释这些“אלקים”是什么。

ופי' מכל אלקים⁵² הם ק"ך צירופי אלקים המעלימים ומסתירים אור ה' וקדושתו לבלתי יתגלה אוא"ס

[אור אין סוף] ב"ה כמו שהוא שלא יתבטלו העולמות במציאות.

“超越一切 אלקים”的意思是：这指的是 אלקים 的120种组合，它们遮蔽并隐藏 ה' 的光与祂的圣性，使无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）——愿祂受祝福——不按其本然显现，以免诸世界在其存在中也处于自我消融（ביטול）的状态；

卡巴拉论述了 אלקים 的120种组合（即字母的排列组合）。这个代表隐藏的名字遮蔽 ה' 之光，使无限之光不按其本然显现；否则诸世界便会被它吞没，从而不复存在。

אלא שיהא נראה העולם ליש ודבר נפרד. אבל אור הוי' הוא גדול על כולם ומושל על כולם להיות היש בטל.

而是让世界显得是一个“有”，仿佛是一个与他者分离的实体。但 ה' 之光胜过它们一切，并统御它们一切，使这“有”处于自我消融（ביטול）之中。

它们的作用，是让世界显得像一个独立的“有”。然而， ה' 之光胜过它们一切，并统御它们，使得实际上“有”仍处于自我消融之中。

(וזהו כי אני ידעתי כי גדול⁵³ כו'. אני זו כנס"י [כנסת ישראל]. אבל העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] אומרים

עזב הוי' את הארץ.⁵⁴ ופרעה אמר לא ידעתי את⁵⁵ הוי' כו'. ולכן נאמר ביתרו אחר שנתגייר^{56,57} עתה

ידעתי כי גדול⁵⁸ הוי' כו') (

（这就是“因为我知道[ה']至大”等语的[含义]。“我”指以色列会众。但偶像崇拜者说：“ ה' 已离弃这地”；法老说：“我不认识 ה'”等等。因此，关于叶忒罗（יתרו），是在他皈依之后才说：“如今我知道 ה' 至大”等语。）

这段括号中的话对比了认识这一点的人与不认识的人。以色列会众说：“我知道 ה' 至大”；偶像崇拜者却说 ה' 已离弃这地，法老也说自己不认识 ה'。叶忒罗皈依之后，才说得出口：“如今我知道 ה' 至大。”

והיינו לפי שכל אשר חפץ⁵⁹ הו' נמשך ועשה גם בשמים ובארץ שכולם יש להם ציור ותמונה מבחי' חפץ ורצון הו' שלא בא לידי גילוי בדבור ומאמר שהוא הפועל הישות.

这是因为，凡^{ה'}所愿的，都被引下；祂也在天上和地上“成就了”[这一切]：它们全都有形状与形象，源自^{ה'}的愿望与意志这一层面；这一层面并未在言语和言说中显露，而言语和言说正是造成有实体之性（ישות, yeshus，即成为一个“有”）的因素。

这是因为，^{ה'}的意愿也贯彻于天与地：其中每一种形状与形象，都源自^{ה'}的愿望与意志，而这愿望与意志从未通过言语表达出来。言语产生彼此分离的“有”，但万物的形态来自更高的层面，因此仍使它们处于自我消融之中。

9 וזהו ענין שיתף מדה"ר [מדות הרחמים].⁶⁰ שבכל מע"ב [מעשה בראשית] כתיב ויאמר אלקים ואח"כ שיתף מדה"ר [מדות הרחמים] דכתיב ביום עשות⁶¹ ה' אלקים כו'.

这就是「祂将慈悲属性结合进来」的含义：在整个创造的工作中，经文都写着：「אלקים (Elokim) 说」；后来，祂将慈悲属性结合进来，正如经文所写：「在^{ה'} (Havayah) אלקים创造的日子」等等。

「祂将慈悲属性结合进来」指贤者的一项教导：世界起初本要以审判属性创造，随后才将慈悲属性结合进来。在六日创造的叙述中，只出现 אלקים——「אלקים说」；后来，妥拉说：「在^{ה'} אלקים创造的日子」，由此加入了^{ה'}，即慈悲之名。

וזהו למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם⁶² שבחי' אלקות הוא בבחי' איה דהיינו בבחי' הסתלקות לפי שאומרים עזב הו"ה את הארץ

这就是「列国为何要说：『他们的^{ה'}如今在哪里？』」的含义：אלקות处于「何在」这一层面，也就是处于退隐的状态，因为他们说：「^{ה'}已离弃这地」，

「列国为何要说：『他们的^{ה'}如今在哪里？』」这句话表达了一种看法：אלקות已经退隐，仿佛「在哪里？」——不在世界之中。持这种看法的人引用以西结的话说，^{ה'}已离弃这地。

ואין העולם מתנהג אלא בבחי' אלקים שהוא שם הצמצום והסתלקות להיות העולם יש ודבר נפרד אבל באמת כל אשר חפץ הו"ה עשה.⁶³

并且[认为]世界只由 אלקים这一层面来治理；它是收缩（צמצום, tzimtzum）与退隐之名，使世界成为一个「实有」和独立的实体。但事实上，「凡^{ה'}所愿的，祂都已成就。」

在这种看法中，世界只由 אלקים来治理；אלקים是收缩（צמצום）与退隐之名，使世界作为一个分离的「实有」而存在。但真相是：「凡^{ה'}所愿的，祂都已成就」：^{ה'}也临在并作用于世界之中，而诗篇本身几乎正是用这些话回答列国。

10 ועל ענין זה מדבר כל המזמור שלמעלה מזה הים ראה וינוס⁶⁴ כו'. ההופכי הצור⁶⁵ כו'.

前一篇诗篇整篇都在讲这件事：“海看见了，就逃遁”，等等；“那使磐石转变的”，等等。

紧接在前的诗篇，即第114篇，讲述了同一主题：出埃及时，“海看见了，就逃遁”；הי “使磐石变为水池”。这两件事中，自然秩序都让位了。

שמספר בשבח מעלת שם הוי"ה המושל על שם אלקי ומשנה הטבע מצור החלמיש שהוא מיסוד האש וממנו מוציא מים

因为这篇诗称颂 הוי"ה (Havayah) 的超越性：它支配 אלקים (Elokim)，并改变自然秩序；[例如]燧石属于火元素，祂却从中引出水来。

这篇诗称颂 הוי"ה (Havayah)：它支配 אלקים (Elokim)，能够改变自然秩序；祂从属于火元素的燧石中引出水来。

והיינו לפי ששם אלקים שהוא הצמצום ומעלים להיות בבחי' יש ע"פ הטבע המוטבע בכל דבר לפי מזגו ותכונתו הוא בטל לגבי שם הוי"ה המושל עליו שהוא ענין גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שכשמו כן הוא. ולכן גם הים ראה וינוס כו':

这是因为，**אלקים** (אלקים) 之名就是收缩 (צמצום, tzimtzum)，它遮蔽万物，使万物依照各自的禀赋和特性，处于“有”的状态 (יש, yesh)；而它在支配它的 הוי"ה (הוי"ה, Havayah) 之名面前，归于无独立实有的状态。הי就是无限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof) 的显露，愿祂受称颂；正如祂的名如何，祂也正是如此。因此，海也“看见了，就逃遁”，等等。

这之所以可能，是因为 **אלקים** (אלקים, Elokim) 是收缩 (צמצום, tzimtzum)，它遮蔽万物，使每一事物依照自身的构成与特性，按固定的自然规律以“有”的形态存在；但它在支配它的 הוי"ה (הוי"ה, Havayah) 面前归于无独立实有的状态，而 הי就是无限之光的显露，正如其名所示。因此，当 הי显露时，连海也逃遁了。

第4节 · 11-16

化苦涩为甘甜

11 והנה כאשר יתבונן וישכיל כל זה האדם. אזי תכלה ותכסוף נפשו ליבטל אליו ית' עד שתחפץ להתפשט מתענוגי עוה"ז ולהפך לבו לגמרי ולדבקה בו וכמ"ש מי לי בשמים⁶⁶ כו'.

如今，人若沉思并领悟这一切，他的灵魂便会渴望并热切向往在祂面前自我消融，直到它愿意脱离今世的种种享乐，彻底扭转自己的心，并与祂紧密相连；正如经上所说：“我在天上还有谁呢？”等等。

观照这一切，认识到世界在 הי 面前如同虚无，而且祂的荣耀旨在下界显明，便使灵魂渴望在祂面前自我消融。于是，它愿意脱离今世的享乐，使自己的心全然转向祂，正如诗篇作者所说：“我在天上还有谁呢？除你以外，我在地上别无所求。”

ובזוהר אמרו מאן דלא טעים מרירו למיתקו⁶⁷ ומהפך חשוכא לנהורא⁶⁸ לית ליה חולקא הכא שצריך להפוך טעם מרירו למיתקא.

《Zohar》（זהר）中说：“谁若没有尝到苦味[转化为]甜味，也没有把黑暗转为光明，就在这里无份。”因为人必须把苦涩的滋味转化为甘甜。

《Zohar》说，人若不把苦转为甜、把黑暗转为光明，在“这里”便没有份。本文将此视为人的使命：把苦涩的滋味转化为甘甜。《Or HaTorah》在 Kehot 的注释中指出，maamar 《Vayechal Moshe》阐明，尝苦如甜是高于化黑暗为光明的层次。

12 ומרירו הן תאוות עוה"ז ותענוגים שמושפעים מהיכלות הקליפות. שאין לך דבר למטה שאין לו היכל למעלה כנגדו שממנו בא תוצאת הדבר ההוא והשפעתו.

“苦涩”指今世的欲望，以及从外壳（קליפות, kelipos）的诸殿宇（היכלות, heichalos）流出的种种享乐。因为下界没有任何事物在上界没有与之相应的殿宇；那事物由此而来，并从那里领受其流注。

所谓“苦涩”，就是今世的欲望和享乐。它们从外壳的诸殿宇流出；外壳是遮蔽神圣的力量，因为下界的一切在上界都有相应的殿宇，事物由此显现并汲取其流注。

וכל תענוגי עוה"ז אפי' [אפילו] דבר קל ואפי' [ואפילו] המסלסל בשערו הנה החיות ההוא נמשך מהיכלות הטומאה.

今世的一切享乐，哪怕是微不足道的事，甚至有人梳弄自己的头发，其生命力也是从不洁的殿宇中引下的。

即使是最微小的世俗享乐，甚至一个人摆弄自己的头发，其生命力也从不洁的殿宇中引来。这为下文约瑟（יוסף）的例子作了铺垫。

13 ולכן נענש יוסף בשבתו בבית האסורים י"ב שנה על שהיה מסלסל בשערו⁶⁹ כדאיתא בגמרא⁷⁰ ע"פ ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה^{71,72} מיד ותשא אשת אדוניו⁷³ כו'.

因此，约瑟（יוסף）因卷弄头发而受罚，在监狱里坐了十二年；正如《Gemara》（גמרא）围绕经文所说：“约瑟形貌俊美，容貌出众”；紧接着，“他主人的妻子就把[目光]投向他”，等等。

文中说这是“在《Gemara》中”；Kehot注释所列的出处是米德拉什（מדרש, Midrash）《Bereishis Rabbah》（בראשית רבה）87:3和《Tanchuma》（תנחומא），Vayeshev（וישב）8。这些出处把约瑟在主人家中关注自己容貌一事，与随即发生的事联系起来：“他主人的妻子把目光投向他。”他因卷弄头发而被罚在监狱中坐十二年，因为即便这点微小的享乐，也源自不洁界域。

וצריך להפוך לבו לטעום ממש למיתקא טעמו וראו⁷⁴ כי טוב ה'. אז תתענג על הוי"ה.⁷⁵

因此，人必须扭转自己的心，真正尝到甘甜：“尝尝看，就知道 הוי (Havayah) 是美善的。”“那时，你必以 ה' 为乐。”

因此，人必须扭转自己的心，真正尝到 ה' 的甘甜：“尝尝看，就知道 ה' 何等美善。”经文中的“尝”回应了《Zohar》(זוהר) 所说的把苦味尝成甜味。于是，这一应许便得以实现：“那时，你必以 ה' 为乐。”

14 וזה ה' [היה] ענין הקרבנות שנהפך חלב מנפש בהמה ועולה ונכלל באש שלמעלה אשר תאכל על המזבח

להיות אשה ריח ניחוח לה'. וכמו"כ [וכמו כן] תהיה התפלה שהיא במקום הקרבנות^{76,77} להלהיב נפשו באש שלמעלה ולהתענג על הוי"ה.

这就是祭献的含义：动物之魂的脂肪被转化，升起并融入上方之火；这火在祭坛上焚烧它，使它成为“献给 הוי (Havayah) 的火祭，作蒙悦纳的馨香”。同样，祷告也应如此；祷告代替祭献，使人的灵魂被上方之火点燃，并以 ה' 为喜乐。

在圣殿中，祭牲的脂肪被停驻于祭坛上的上方之火焚烧，成为“献给 ה' 的悦纳馨香”。“动物之魂的脂肪”（נפש בהמה, nefesh behemah）这几个字有双重含义：既指献在祭坛上的动物脂肪，也指人里面的动物之魂；动物之魂对享乐的欲望也必须同样被转化并提升。祷告代替祭献，也起着同样的作用：它使灵魂被那上方之火点燃，从而以 ה' 为喜乐。

15 וענין אתהפכא חשוכא לנהורא. הוא שחשך הגשמי של עוה"ז מעשה שמים וארץ שנראים ליש ודבר

גשמי יתהפך לנהורא להיות בו גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה להיות היש בטל אליו ית' ונגלה כבוד⁷⁸ ה' למטה כמו למעלה.

“黑暗转为光明”的含义是：这个世界物质的黑暗，即天地的作为——它们显得像是独立的“有”和物质之物——转为光明，使无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof），愿祂受称颂，得以在其中显现；这样，这“有”便在祂面前自我消融（ביטול, bittul），愿祂受称颂，并使 הוי (Havayah) 的荣耀在下界显明，如同在上界一样。

“黑暗转为光明”是指：这个物质世界——它看起来像一个坚实、独立的“有”——本身应成为无限之光显现之处；这样，它的“有”便在 ה' 面前自我消融，祂的荣耀也就在下界显明，如同在上界一样。在《Likutei Torah》(לקוטי תורה) Va' eschanan (2a) 中，阿尔特雷贝 (אדמו"ר הזקן) 解释说，这正是人被创造的原因：这个世界有双重黑暗，而灵魂——“ה' 的灯盏”——被派来照亮它，使它的黑暗转为光明。此处引自第11段 Kehot 的注释。

16 והיינו שע"י בחי' טעים מרירו למיתקא שהוא ממטה למעלה להפוך לבו ותאוות עוה"ז לדבקה בו ית'

בתשוקה וצמאון כו'

也就是说，通过“品尝苦味[转为]甘甜”这一层面——这是自下而上的过程：将人的心以及对今世的欲望转向依附于祂，愿祂受称颂，并怀着渴慕与饥渴之情，等等；

“品尝苦味而化为甘甜”是一个自下而上的过程：人将自己的心以及对世间事物的欲望转向依附于 ה'，怀着渴慕与饥渴之情。

יאיר אור ה' מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] במקום החשך של העוה"ז שלא יהיה העולם מעלים אור ה'

וקדושתו

ה'的光就会从上而下照耀到这个世界的黑暗之处，使世界不再遮蔽 ה'的光及其圣洁。

作为回应， ה'的光从上而下照入这个世界的黑暗之中。这样，世界便不再遮蔽 ה'的光及其圣洁。

וזהו ג"כ ענין נר מצוה ותורה אור⁷⁹ נר מצוה היא בחי' העלא' [העלאת / העלאת] מלמטלמ"ע [מלמטה למעלה]

ותורה אור היא בחי' ההמשכה מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] וע"י בחי' נר מצוה בא אור התורה:

这也就是“诫命（מצוה，mitzvah）是灯，妥拉是光”的含义：“מצוה是灯”是自下而上提升的层面，而“妥拉是光”是自上而下引下的层面；并且，通过מצוה这一层面，妥拉之光便来到。

“诫命是灯，妥拉是光”这句经文描述了同一组对应关系。מצוה这盏灯代表自下而上的提升；妥拉之光代表自上而下的引下；妥拉之光唯有通过מצוה之灯才会来到。

第5节 · 117-23

字母的根源

17 וביאור הדבר. הנה צ"ל ענין אותיות מה ענינם.⁸⁰ כי הנה האותיות נחלקות במבטא ע"י⁸¹ ה' מוצאות

הפה. אחה"ע מהגרין כו'.

解释此事如下：现在必须说明字母究竟是什么。字母在发音上，是按照口腔的五个发音部位来区分的：喉音有 א (Alef)、 ח (Ches)、 ה (Hei)、 ע (Ayin) 等。

为解释诫命如何带来妥拉之光，这篇maamar转而探讨字母的本质。正如《Sefer Yetzirah》（ספר יצירה，这部古书论述字母与创造）所教导的，字母由口腔的五个部位发出；例如，Alef、Ches、Hei和Ayin都由喉部发出。Kehot注释中引述的《Or HaTorah》（אור התורה）解释了maamar为何在此转而谈论字母：上文说，世界是通过言语的字母创造的；这些字母使“有”成为一个独立的存在。因此这里进一步说明，字母的根源极其高超，只是后来被降下，成为一种外衣。

והנה אין המוצאות כלי המבטא דומים לכנור⁸² שהוא כלי הנגון שבנגן המנגן עליו מוציא קול שהקול
ההוא בא מן תנועת הכנור שמוציא את הקול.

然而，发音的部位——言语的器具——并不像竖琴那样。竖琴是乐器；乐师弹奏它时，它便发出声音，而那声音是由竖琴的运动产生的。

人或许会以为，言语器官产生字母的方式，就像竖琴产生音乐一样。乐器发出的声音，确实是由乐器本身的运动产生的。

משא"כ האותיות אינן באות מחמת תנועות כלי המבטא שהן ה' מוצאות הפה שהרי מאליהן ומעצמן
יוצאות⁸³ תנועות האותיות בלי שום הכנה וכוונה מכוונת באדם להניע הלשון לאותיות דטלנ"ת. או
השפתים לאותיות בומ"ף.

字母却并非如此：字母并不是由于言语器官——也就是口腔的五个发音部位——的运动而产生的。因为字母的发音动作会自行发生，无需人预先准备，也无需人有意要活动舌头来发 ד (Dalet)、ט (Tes)、ל (Lamed)、נ (Nun)、ת (Tav) 这些字母，或活动嘴唇来发 ב (Beis)、ו (Vav)、מ (Mem)、פ (Pei) 这些字母。

字母并非如此：说话者并不会先有意活动舌头来发Dalet，或活动嘴唇来发Beis。字母会自行发出。

אלא אדרבה האותיות מניעות את הלשון לאותיות דטלנ"ת והשפתים לאותיות בומ"ף והאותיות מצד
עצמן הן מושרשות בנפש עצמה.

恰恰相反，是字母使舌头活动，以发出 ד (Dalet)、ט (Tes)、ל (Lamed)、נ (Nun)、ת (Tav) 这些字母；也使嘴唇活动，以发出 ב (Beis)、ו (Vav)、מ (Mem)、פ (Pei) 这些字母。而且，字母本身的根源就在灵魂之中。

恰恰相反，是字母使舌头和嘴唇活动。字母本身根植于灵魂。

18 והנפש היא המוציאה אותן מההעלם אל הגילוי מתחלה באותיות המחשבה ואח"כ באותיות הדבור.

וז"ש [וזהו שכתוב] ויהי האדם לנפש חיה.⁸⁴

灵魂把这些字母从隐而未显带入显现：先显现在思想的字母中，随后显现在言语的字母中。这就是经文所说：“人就成了有生命的灵魂（נפש חיה，nefesh chayah）。”

灵魂把字母从隐而未显带入显现，先成为思想的字母，再成为言语的字母。“人就成了有生命的灵魂”这节经文，正是按此义来理解的。

ות"א [ותרגום אונקלוס] לרוח ממללא^{85,86} שבחינת האותיות הן בבחי' חיה. כי יש באדם נפש רוח נשמה חיה. נפש הוא בחי' אותיות מחשבה ודבור.

昂克罗斯译本将其译作“说话的灵”，因为字母属于 חיה 这一层面。人有魂（נפש, Nefesh）、灵（רוח, Ruach）、灵魂（נשמה, Neshamah）[和]生命（חיה, Chayah）这四个层次。נפש是思想与言语之字母所处的层面。

昂克罗斯把“有生命的灵魂”译为“说话的灵”，因此，言语使人成为“有生命的”（חיה）灵魂，而字母的根源在称为 חיה 的灵魂层次。这里列出的灵魂层次有 נפש、רוח、נשמה 和 חיה；其中最低的 נפש，就是思想与言语中显现出来的字母。

19 ורוח הוא הבל הלב שהוא קול כלול מאש רוח ומים כנודע ונשמה היא בחי' השגת השכל ונשמת שדי תבינם.⁸⁷

而灵息（רוח, Ruach）是心的气息，也就是声音；它由火、空气和水构成，如所知。灵魂（נשמה, Neshamah）则是理智领会这一层面：「שדי的气息使他们明白。」

רוח是心的气息，也就是声音；它结合了火、空气和水。נשמה是理智的理解，正如《约伯记》中的经文所说：「שדי的气息使他们明白。」

וחיה היא בחי' חכמה דהיינו מקור החכמה שלמעלה מן ההשגה ושם הוא שרש האותיות אלא שקבען בפה^{88,89} ולא שבראן שם בפה

而生命层面（חיה, Chayah）就是智慧（חכמה, Chochmah）这一层面，也就是超越领会的智慧之源；字母的根源就在那里。只是，祂「把它们安置在口中」，并非在口中创造它们；

חיה对应חכמה，即超越领会的智慧之源；字母也根植于那里。《Sefer Yetzirah》（ספר יצירה）说，祂把字母「安置」在口中；本篇强调，祂把它们安置在那里，却不是在那里创造它们。

כי בריאותם והתהוותם בשרשם הוא למעלה בבחינת חיה ומשם נמשכו ונתחלקו לכ"ב אותיות לדבר במ איש ואיש כלשונו.

因为字母在其根源中的创造与形成，是在上方、处于 חיה 这一层面；它们由那里被引下，并分化为二十二个字母，使每一个人都能用它们依照自己的语言说话。

字母在其根源、即 חיה 这一层面被创造并形成。它们从那里被引下，分化为二十二个字母，每个人都用这些字母按自己的语言说话。

20 ובזה יובן ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמט"ט [שמטטון] קושר⁹⁰ קשרים לקונו מתפלתיהן של ישראל.

由此便可理解我们先贤זי"ל所说的教言：梅塔特隆（מט"ט）从以色列人的祈祷中为其造主系结。

先贤说，梅塔特隆是一位高阶天使，Zohar（זהר）将他认定为哈诺克（חנוך）；他从以色列人的祈祷中为造主系结。下一段以及Kehot注释的标题，则说他“编结冠冕”。

כי הנה המלאכים מעלים התפלות לפי שדבור האדם הוא גשמי⁹¹ והמלאכים הם רוחני [רוחניים] שהדבור שלהם הוא כמו מחשבה שלנו וע"י המלאך המקבל התפלה מזדככת התפלה מגשמיות לרוחניות ע"י המלאך ההוא.

这是因为天使将祈祷提升上去：人的言语是物质性的，而天使是灵性的，他们的言语如同我们的思想；借着接收祈祷的天使，祈祷便从物质性净化为灵性，而这净化是经由那位天使而成的。

天使负责将祈祷向上呈送，因为人的言语是物质性的，而天使是灵性的：他们的“言语”如同我们的思想。当祈祷经过接收它的天使时，便从物质性净化为灵性。

21 והנה גבוה מעל גבוה עד עולם העליון שבו משכן מט"ט [מטטון] והוא קושר כתרים שלמעלה מן הראש ומוחין.

如今，[它上升到]“高过更高者”，直至上界；梅塔特隆（מט"ט, Metatron）居住于其中。他编结冠冕，这些冠冕位于头部和认知机能（מוחין, mochin）之上。

在接受祈祷的天使之上，还有越来越高的层次，直至梅塔特隆居住的世界。他编结“冠冕”；冠冕位于头部之上，也就是处于认知之上的层次。

וע"י זה ממשיך אותיות חדשות. כי הנה התפלה היא בקשת יה"ר [יהי רצון]⁹² שיתהווה בחינת רצון

借此，他引下新的字母。因为，祈祷是一种请求：“愿有意愿”（יהי רצון, Yehi ratzon），即祈求一个意愿的层面得以产生。

借此，梅塔特隆引下新的字母。祈祷是一种请求：“愿有意愿”（Yehi ratzon），字面意思是“愿有意愿”；它祈求一个新的意愿得以产生。

שכמו שכבר נמשך רצה"ע [רצון העליון] בחכמה. הנה החכמה מחייבת ע"פ התורה אין יסורים בלא עון^{93,94} שהעון גורם יסורים ח"ו [חס ושלום] אבל ע"י התפלה יה"ר [יהי רצון] נמשך רצה"ע [רצון העליון] שלמעלה מבחינת חכמה ושם הוא רחמים פשוטים ורבו פשעים^{95,96} כו'.

因为，上层意愿既已引入智慧（חכמה, Chochmah）之中，智慧便依照托拉断定：“没有罪便没有苦难”；因为罪会招致苦难，愿 ה'使此事不发生。但借着祈祷，“愿有意愿”（יהי רצון），高于智慧层面的上层意愿便被引下；在那里是纯然的怜悯，并且“你的过犯很多”，等等。

由于上层意愿已经在智慧（Chochmah）中表达出来，托拉的智慧便断定，罪会招致苦难。祈祷则触及智慧之上的意愿；那是纯粹怜悯的层次，不受这种衡量所约束，即使“你的过犯虽多”也是如此。Kehot注释所引的《Or HaTorah》（אור התורה）补充说，这种引下来自“意愿之主”（Baal HaRatzon），在意愿本身之上，正如阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן, Alter Rebbe）在《Torah Ohr》（תורה אור）《Beshalach》篇中解释 ה'长久忍耐时所说。

22 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כשישראל אומרים יהא שמו הגדול מבורך⁹⁷ כו' הקב"ה מנענע

בראשו. פי' שמנענע וממשיך בראשו הוא רצה"ע [רצון העליון] ב"ה

这正是我们的圣贤 ז"ל所说的：当以色列人说“愿祂的伟大之名蒙福”等等时， ה'便点头。也就是说，祂使自己的“头”摇动，并将它引降下来；这“头”就是祂那至高的意愿——愿祂受称颂；

《塔木德》说，当犹太人应答“愿祂的伟大之名蒙福”时， ה'便点头。本篇阐释说，“头”指至高意愿； ה'回应他们的祈求，使这意愿“动起来”并降下来。在《Likkutei Torah》（לקוטי תורה）Shelach (48b) 中，阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）对此作了详尽阐释；Kehot的注释引用了这段话： ה'的“头”就是至高意愿，而祂点头，正是将这意愿引降下来。

כי אותו מבקשים יהא שמו הגדול מבורך שיהא ברוך ונמשך שמו הגדול שלמעלה מבחינת השתלשלות שהוא גדול ומהולל מאד.

因为所祈求的正是这一点：“愿祂的伟大之名蒙福”——愿祂那超越逐级下降的世界链条（השתלשלות, hishtalshelus）的伟大之名蒙福，并得以引降下来，因为它“伟大而极其受赞颂”。

这正是这些话所祈求的：愿祂那超越整个逐级下降的世界链条的伟大之名“蒙福”，也就是得以引降下来。它“伟大而极其受赞颂”，超越一切世界。

23 והמשכת רצה"ע [רצון העליון] **הזה הוא ע"י העלאת אותיות התפלה לשרשן ומקורן כתר העליון ע"י מט"ט** [מטטרון]. **והיינו לפי ששרש האותיות היא בכתר העליון למעלה מבחי' חכמה ומוחין אלא שראשית הגלוי היא בחכמה שא"א להשכיל ולהשיג כל דבר מושכל כ"א ע"י אותיות.**

而这至高意愿的引下，是通过梅塔特隆（מט"ט, Metatron），将祈祷的字母提升至其根源和本源——至高的冠冕（כתר, Keser）——而实现的。这是因为，字母的根源在至高的冠冕中，高于智慧（חכמה, Chochmah）和认知机能（מוחין, mochin）的层面；只是，显露的起始在智慧，因为若不借助字母，就不可能理解和把握任何可理解之物。

当祈祷的字母经由梅塔特隆被提升至其在至高冠冕中的根源时，至高意愿便被引下。字母根植于冠冕，高于智慧；然而，显露始于智慧，因为若不借助字母，任何事物都无法被理解。

אבל האותיות עצמן אינן בחי' שכל שא"א לשכל המושג להשיג ענין מהות האותיות בעצמותם אלא שהן לבוש השכל

但字母本身并不属于理智这一层面，因为可被把握的理智无法把握字母本身的本质；字母只是理智的衣裳。

字母本身并不是理智：心智无法把握字母的本质。字母是理智的衣裳。

והלבוש הזה הוא מבחי' חיצוניות עליון שירד ונתפשט למטה להלביש את השכל. ומשם יורד עוד להיות אותיות מחשבה ודבור:

这衣裳源自至高层面的外在层面（חיצוניות, chitzoniyus）；它下降并向下延展，以衣裳包裹理智。从那里，它又进一步下降，成为思想和言语的字母。

这衣裳来自至高层面的外在层面，它下降而来，包裹理智。从那里，字母又进一步下降，成为思想和言语的字母。

托拉：原初者的譬喻

24 והנה התורה נתלבשה באותיות ג"כ עד"ז שאותיות התורה שרשן למעלה מעלה מבחי' התורה.

דאורייתא מחכמה נפקת^{98,99} והאותיות שרשן למעלה בבחי' כתר.¹⁰⁰

如今，托拉也以这种方式披上了字母的衣裳：托拉的字母，其根源远在托拉这一层面之上。因为“托拉源自智慧（חכמה, Chochmah）”，而字母的根源则在更高处，处于冠冕（כתר, Keser）的层面。

托拉也披上了字母的衣裳，而它的字母根植于远高于托拉自身层面的地方。《Zohar》（זהר）说，托拉“源自智慧（חכמה, Chochmah）”，但它的字母根植于冠冕（כתר, Keser），即高于智慧的层面。在《Likkutei Torah》（לקוטי תורה）〈Chukas〉篇中，阿尔特·雷贝（אדמו"ר הזקן）提到这篇maamar并解释其中的要点：在下层，智慧高于字母；但就其根源而言，字母更高，因为正如Ramaz所写，它们源自冠冕的智慧之上的“空气”（avira）。

ואותיות מלשון אתא¹⁰¹ שהוא לשון המשכה. שהאותיות הן המשכות שבהן ועל ידן נמשך להיות התורה.¹⁰²

此外，“字母”（אותיות, otiyos）一词源自“来到”（אתא, asa）一词，表示引下；因为字母就是引下的流注，托拉正是在其中并借着它们被引下而形成的。

希伯来语中表示“字母”的词otiyos，与asa一词相关；asa是“清晨来到”（以赛亚书21:12）中的阿拉姆语词，表示来到和引下。Maamarei Admur HaZaken（Inyanim）在Kehot的注释中指出，otiyos本身就是一个塔古姆语（阿拉姆语）词。字母是引下光明、使托拉得以形成的通道。

25 והענין כי הנה כתיב כאשר יאמר משל הקדמוני¹⁰³ והוא התורה שהתורה נקראת בשם משל הקדמוני.^{104,105}

对此，解释如下：经上写道：“正如太初者的比喻所说。”这就是托拉，因为托拉被称为“太初者的比喻”。

在《Shmuel》（שמואל）一书中，大卫（דוד）引用“古人的箴言”（משל הקדמוני, mashal hakadmoni）。本篇maamar 将它读作“太初者的比喻”，这是托拉的一个名称，因为托拉是 ה' 的比喻；Rashi 在《Makkos》10b 也是这样解释的。在《Torah Ohr》（תורה אור）《Megillas Esther》（98b）中，阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）解释说，“世界的太初者”就是无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）本身；它超越了环绕一切世界的光（סובב כל, sovev kol almin）和充满一切世界的光（ממלא כל עלמין, memalei kol almin）。

וביאור הדבר ההוא כי הנה ענין המשל הוא להמשיל את הנמשל באופן שיובן מתוך המשל.

对此的解释是：比喻的作用，是以一种方式呈现它所比喻说明的本意（הנמשל, nimshal），使人能够从比喻中理解本意。

比喻借助另一事物呈现一个思想，即所比喻说明的本意（הנמשל, nimshal），使人能够由此理解这个思想。

והרי המשל הוא ענין אחר שאינו מהות הנמשל. אלא שהנמשל מובן מתוכו ע"י שדומה לו בצד מה.

然而，比喻是另一种事物，并非它所比喻说明之物的本质；只是，由于两者在某一方面相似，所以可以从比喻中理解它所说明之物。

比喻绝不是思想本身；它只是在某一方面与之相似，人正是借着这种相似把握那个思想。

26 וז"ש [וזהו שכתוב] וביד הנביאים אדמה.¹⁰⁶ וחז"ל [וחכמינו זכרונם לברכה] המשילו מראה הנבואה

לאספקלריא¹⁰⁷ שכמו שרואין באספקלריא הגם שנראית דמות הצורה בתמונתה ובצלמה ממש מ"מ אין

זאת גוף הצורה עצמה ממש אלא דמותה ותמונתה.

这就是经文所说：“我借着众先知被比作。”我们的贤者，愿其记忆蒙福，将先知的异象比作镜子（אספקלריא, aspaklaria）：正如人照镜子时所见，虽然形体的相似形象确实以其形状和影像显现出来，然而这并非形体本身真实的实体，而只是它的相似形象和影像；

何西阿说，ה' “借众先知被比作”（אדמה, adameh；它与“相似” דמות (demus) 同根），贤者们也将先知的异象比作照镜子（אספקלריא）。照镜子时，人看见形体忠实的映像，但那只是它的相似形象，并非形体本身。

כך כל השגת הנביאים באלקותו ית' אין זה אלא בחי' דמות ודמיון.

同样，众先知对祂的**אלקות**的一切领悟，愿祂受称颂，都仅止于相似与仿像这一层面。

同样，先知们所领悟到的关于祂的一切，都只是相似的形象，并非祂的本质。

27 והיינו כמו בחי' משל שממנו מובן הנמשל. אבל באלקותו ית' ממש כתיב כי לא יראני¹⁰⁸ כו'

וכמשארז"ל [וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה].^{109, 110}

也就是说，这好比一个譬喻，人借此便能明白譬喻所指的本义。但就**ה'本身真实的אלקות**而言，经上写道：“因为[人]不得看见我”，等等；正如我们的贤者（愿其记忆蒙福）所说。

预言如同譬喻传达其意旨那样，使人领会**ה'本身**，正如经文所说：“人不能看见我而仍活着”；贤者也这样教导（Bamidbar Rabbah (במדבר רבה), Naso篇末）：即使承载宝座的神圣活物（חיות, Chayos），也看不见荣耀。

וז"ש [וזהו שכתוב] בשלמה וידבר שלשת אלפים משל¹¹¹ על כל דבר מד"ת [מדברי תורה]¹¹² כו' דהיינו שאמר

על כל דבר מד"ת [מדברי תורה] רוחניות הענין

这就是关于所罗门（שלמה, Shlomo）所写的：“他讲了三千个譬喻”，论及妥拉话语中的每一件事，等等。也就是说，他为妥拉话语中的每一件事，都讲述其属灵含义。

经上记载，所罗门王“讲了三千个譬喻”；塔木德说，他针对妥拉的每一项内容都作了譬喻说明。本篇 maamar 阐明，对于每一项内容，他都讲述其属灵含义。

כמו מצות קרבנות מן הבהמה. ומקריבים חלב ודם ע"ג [על גבין] המזבח בכהן ובגדי כהונה והיה אומר ענין הקרבנות ברוחניות ומהו נקרא חלב ודם ברוחניות ומהו כהן ומהו בגדי כהונה.

例如，动物祭献的诫命（מצות, mitzvah），[其中]脂肪和血由祭司（כהן, kohen）身着祭司服，在祭坛上献上：他会从属灵层面讲解祭献之事，说明脂肪和血在属灵层面分别指什么、祭司是什么，以及祭司服是什么。

例如，在动物祭献的律法中，脂肪和血由祭司身着祭司服献在祭坛上；所罗门会解释脂肪和血在属灵层面的含义，也会解释祭司和祭司服分别是什么。每一条物质层面的律法，都是属灵实在的譬喻。

28 והנה גבוה מעל גבוה כמה מדרגות רוחניות זו למעלה מזו. והשיג שלמה בחכמתו שלשת אלפים משל.¹¹³ דהיינו שלשת אלפים מדרגות¹¹⁴ זו למעלה מזו.

如今，[有，]许多灵性层次，正是“高者之上尚有更高者”，彼此一层高于一层。所罗门（שלמה）凭着智慧领悟了三千个譬喻，也就是三千个彼此层层在上的层次。

灵性层次有许多，彼此一层高于一层；所罗门的智慧达到了其中三千层：“三千个譬喻”就是三千个层次。在 Torah Ohr（תורה אור）的 Megillas Esther（מגילת אסתר, 122b）中，Kehot 注释所引的这段内容里，阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）解释了原因：托拉的至高智慧要降至较低的世界，就必须披上一个譬喻；接着，还要披上这个譬喻的譬喻，如此层层递下，直至三千层。

וכולם אינן רק¹¹⁵ בחינת משל לגבי בחינת אלקות ממש השורה ומתלבש בתורה.

而这一切，都不过是譬喻的层面，相对于托拉中安住并披着托拉的实际 אלקות（Elokus）而言。

然而，与安住于托拉之中并披着托拉的实际 אלקות相比，这一切层次都只不过是譬喻。

29 והנה שלמה לא השיג אלא שלשת אלפים משל. אבל באמת כך הוא עד רום המעלות לאין קץ שכולם אינן רק בחינת משל לקדמונו של עולם. דהיינו אור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מעלה מבחי' וגדר השתלשלות

如今，所罗门（שלמה）只领会了三千个譬喻。但实际上，直至无穷无尽的最高层次，所有这一切都只不过是关于世界的原初者的譬喻这一层面；也就是说，它们不过是无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）本身——愿祂受称颂——的譬喻；而这无限之光远远超越逐级下降的世界链条（השתלשלות, hishtalshelus）的层次与界限。

所罗门领会了三千个层次，但实际上，这一系列无穷无尽。然而，无论层次多高，相对于“世界的原初者”——无限之光本身——都只不过是譬喻。无限之光超越整个世界链条。

לא בבחי' ממלא ולא בבחינת סובב רק שהתורה נמשכה משם ע"י בחינת אותיות והמשכות.

[它]既不属于充满一切世界的光（ממלא כל עלמין, memalei kol almin）这一层面，也不属于环绕一切世界的光（סובב כל עלמין, sovev kol almin）这一层面。只是，托拉从那里借着字母和引下的流注而降下。

那道光超越充满诸世界的光和环绕诸世界的光，因为二者仍然都与世界相关。然而，托拉是借着字母和通道从那里引下的。

30 וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **דוד הע"ה** [העליו השלום] **היה מחבר**¹¹⁶ **תורה של מעלה בהקב"ה**.¹¹⁷

דהיינו שהמשיך אותיות התורה מאוא"ס [מאור אין סוף] **ב"ה ממש.**

关于此事，我们的贤者，愿他们的记忆蒙福，曾说：大卫王（דוד），愿他平安，曾将上界的托拉与 **קב"ה**（Kudsha Brich Hu，意为「圣者，愿祂受颂赞」）相联。也就是说，他从蒙福的无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）本身引下了托拉的字母。

早期卡巴拉著作 Sefer HaBahir（ספר הבהיר）说，大卫王通过不断学习，“将上界的托拉与圣者，愿其受称颂相联”。这篇 מאמר（maamar，阐释性讲论）解释说，他从无限之光本身引下了托拉的字母；在 Likkutei Torah（לקוטי תורה）Shelach（51a）中，阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）引用了同一说法，并解释说，上界的托拉也由引下构成，只不过性质截然不同。

ועז"נ [ועל זה נאמר] **אשר יעשה אתם האדם**¹¹⁸ **כו' לעשות אותם. שעשיית התורה היא ע"י האדם.**

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] **מעלה אני**¹¹⁹ **עליכם כאלו עשאוני**.¹²⁰

关于此事，经文说：“人所要行的”，等等；也就是“制作它们”，因为托拉是由人制作的。正如我们的贤者，愿他们的记忆蒙福，所说：“我将此算在你们身上，仿佛你们造了我。”

经文“人所要行的”被理解为“制作”：托拉是由人“制作”的。正如贤者所说，把遵守托拉这件事算在他们身上，仿佛他们造了我。

וזהו ותורה אור¹²¹ **שהתורה מאירה אוא"ס** [אור אין סוף] **ב"ה ממש. אך אין אור התורה עולה בשם אור**

אלא ע"י נר מצוה:

而这就是[“托拉是光”的意思]：托拉照耀出蒙福的无限之光本身。然而，只有借着“מצוה”（mitzvah，诫命）是一盏灯”，托拉之光才得以称为“光”。

因此，托拉被称为“光”：它照耀出无限之光本身。但只有借着“מצוה是一盏灯”，托拉之光才配称为“光”。

空气：光的源头

31 והענין שהארת אור הנר הוא ע"י שיש אויר סביב האור.¹²² משא"כ בלא אויר יכבה ולא יאיר כלל.

解释如下：灯光之所以能够照耀，是因为光的周围有空气；若没有空气，灯火便会熄灭，完全不能发光。

火焰只有在周围有空气时才能发光；没有空气，它就会熄灭。在《Likkutei Torah (לקוטי תורה)》Chukas (65d) 中，阿尔特雷贝 (אדמו"ר הזקן) 也使用了同样的比喻；这一处见 Kehot 的注释所引：在房屋里，一盏灯便足够；但在空气浓厚的地窖里，则需要很强的光，小小的火焰可能会熄灭。

ולכן אין כופין כלי ע"ג [על גבי] הנר בשבת¹²³ שלא יכבה שמחמת כפיית הכלי מונע האויר שסביב האור.

因此，在安息日 (שבת, Shabbos)，人不可将器皿倒扣在灯上，免得灯火熄灭；因为倒扣器皿会阻隔光周围的空气。

因此，在安息日不可将器皿倒扣在灯上：这样会隔绝空气，使火焰熄灭。

32 והיינו כי האויר גורם להיות הארת אור הנר לפי שאויר הוא אותיות אור¹²⁴ י' שהאויר הוא מקור האור.¹²⁵

也就是说，空气 (אויר, avir) 使灯光发亮，因为אויר这个词由אור (or) 的字母加上י (yud) 构成；空气是光的源头。

空气 (אויר, avir) 使火焰发光，因为אויר这个词由אור (or, “光”) 的字母加上一个י (yud) 拼成：אויר是光的源头。Kehot注释所引的《Yonasi》5640年的maamar解释说，אויר是י的根源，而י是在隐藏中的光，后来会显现出来。

כי היו"ד שבהעלם אותיות אויר הוא העלם האור ובו ועל ידו נמשך ויוצא האור מההעלם אל הגילוי.

因为隐藏在אויר这些字母中的י，就是光的隐蔽；光在其中、并借着它，被引出并从隐蔽中出来，进入显现。

隐藏在אויר中的י是处于隐蔽中的光。借着这个י，光从隐藏中出来，进入显现。在《Likkutei Torah》(לקוטי תורה) Pinchas 77a处，阿尔特雷贝 (אדמו"ר הזקן) 又回指这一解释：אויר，即带有一个י的אור，是托拉字母的源头。

33 והיינו כמו בחינת אותיות שלמעלה מהתורה ושם הוא שרש ומקור המצות שהן מושרשות ברצה"ע

[ברצון העליון] ב"ה שלמעלה מהחכמה בחי' דאורייתא מחכמה נפקת.

这就如同妥拉之上的字母这一层面；诫命（מצות, mitzvos）的根源与本源就在那里，它们植根于至高的意愿中（愿祂蒙福）。此意愿高于智慧（חכמה, Chochmah），而后者正是「妥拉出自智慧」这一层面。

这就如同妥拉之上的字母。在那里，诫命植根于至高的意愿；此意愿高于智慧，而智慧正是妥拉由之发出的层面。

ולכן בעשיית המצות שהן בבחינת העלאה מלמטה למעלה למקורן ושרשן בחי' אוי"ר [אוי"ר] אור י'

גורם להאיר אור התורה¹²⁶

因此，履行这些 מצות——它们是从下往上升至其本源与根源的提升，达到 אויר (avir, 空气)，或[和] י' (yud) 这一层面——便使妥拉之光发亮，

履行 מצות，会使它们从下往上升至其根源，即称为 אויר (avir, 空气)，或加上一个 י' (yud) 的层面。正如空气使火焰发亮，מצות也使妥拉之光发亮。

כי כל המצות נק' בשם צדקה.¹²⁷ כמ"ש וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת כו'.¹²⁸

因为所有 מצות都以义施（צדקה, tzedakah；也指施舍）之名称之，正如经上所说：「若我们谨慎遵行这一整条诫命，这就要算为我们的 צדקה。」等等。

所有 מצות都称为 צדקה（义施，也指施舍），正如经文所说：「若我们谨慎遵行这一整条诫命，这就要算为我们的 צדקה。」在 Likkutei Torah, Re' eh (23c) 中，阿尔特雷贝解释说，צדקה是所有 מצות的总体表达；它们守护并维系妥拉之光。

34 וצדקה לדלים ואביונים היא המשכה והשפעה להחיות רוח שפלים.¹²⁹

施予贫穷困乏者的慈善施予（צדקה, tzedakah），就是引下流注并加以施予，“使卑微者的灵得以复苏”。

向贫穷者施予，给他们以生计；正如以赛亚的话，这使“卑微者的灵得以复苏”。

וכך מעוררים למעלה בחי' המשכות להחיות רוח שפלים דקמיה כולא כלא חשיב¹³⁰ והכל נק' שפלים

ודלים אצלו ית'. וההמשכות וההשפעות הן הן אור התורה. כי אור ושפע הכל א'.

同样，我们也在上方激发起流注的层面，以“使卑微者的灵得以复苏”；因为“在祂面前，万物皆被视为虚无”，相对于祂，愿祂受称颂，万物都被称为卑微而贫乏。这些流注与施予本身就是托拉之光，因为光与流注原是一体。

同样，我们在下方的 צדקה会激发上方的流注，使卑微者得以复苏；因为在 ה' 面前，一切都如同虚无，所有受造物相对于祂都是“卑微而贫乏”的。祂所赐下的流注本身就是托拉之光，因为光与流注是一体。

35 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] **כל האומר אין לי אלא תורה**¹³¹ **אפילו תורה אין לו רק צ"ל תורה**

וגמ"ח [וגמילות חסדים]

这就是我们的贤者（愿其记忆蒙福）所说：“凡说‘我只有托拉’的人，甚至连托拉也没有。”而是必须兼有托拉与仁慈善行（גמ"ח, gemilus chasadim），

《塔木德》说，凡声称自己只有托拉的人，甚至连托拉也没有。人必须既有托拉，也有仁慈善行。

כי בלא גמ"ח [גמילות חסדים] **זו צדקה אין אור התורה מאיר לו.**

因为没有仁慈善行——也就是慈善施予（צדקה, tzedakah）——托拉之光便不会为他照耀。

若没有仁慈善行，也就是慈善施予，托拉之光便不会为一个人照耀。

וזהו אפי' [אפילו] תורה אין לו. פי' שאין התורה שייכה ומתייחסת אליו רק התורה היא בחי' אותיות הנ"ל.

这就是[“甚至连托拉也没有”的含义]：也就是说，托拉并不属于他，也与他无涉；托拉只是上文所说的字母这一层面。

这就是“甚至连托拉也没有”的含义：这样的人所学的托拉并不真正属于他；它仍停留在上文所述的字母这一层面。

וזהו אמשיך רוח ואייתי רוח.¹³² **פי' רוח היינו בחינת אוי"ר [אוי"ר] הנ"ל ומתחלה אמשיך מקור בחי' אותיות. ואח"כ אייתי וממשיך המשכת אור א"ס ב"ה בחכמה ראשית גילוי האותיות להיות התורה אור:**

这就是[“引来灵，又带来灵”的含义]。也就是说，“灵”（רוח, ruach）就是上文所说的空气（אוי"ר, avir）这一层面：先“引来”字母这一层面的源头；随后“带来”，将无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof），愿祂受称颂，向下引入智慧（חכמה, Chochmah）——字母开始显现之处——从而使托拉成为光。

这就是《佐哈尔》所说的“引来灵，又带来灵”。“灵”（ruach，也有风或空气之意）就是上文所说的空气（avir）：首先，上升的过程“引来”字母的源头；然后“带来”，把无限之光向下引入智慧；字母正是在智慧中开始显现，因此托拉成为光。

右侧的门框经文匣，左侧的哈努卡灯

36 ובוזה יובן ענין מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל כי מזוזה היא בחי' העלאה ממטה למעלה כמו בחי'

המצות.

由此便可明白“门框经卷（מזוזה, mezuzah）置于右侧、哈努卡灯（חנוכה, Chanukah）置于左侧”这一义理。因为门框经卷体现的是由下而上的提升，正如诫命（מצות, mitzvos）这一层面。

这解释了为什么门框经卷置于右侧，而哈努卡灯置于左侧。门框经卷和所有诫命一样，体现由下而上的提升。
《Sefer HaMaamarim》（ספר המאמרים）5635年篇章（Kehot注释所引）这样概括这篇论述：门框经卷将字母提升至其根源——avir（空气）这一层面；藉此，托拉之光，即哈努卡灯之光，便被引下。

וענין המזוזה הוא שכותבין פ' שמע והיה אם שמוע שכתוב שם אחד ואהבת בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך¹³³ בחי' העלאה.

门框经卷的内容，是写有“听”（שמע, Shema）和“若听从”（והיה אם שמוע, VeHayah Im Shamoah）这两段经文；其中写着“一”，以及“你要尽心、尽性、尽力去爱”——这正是由下而上提升这一层面。

门框经卷中包含“听”和“若听从”这两段经文；它们讲述 ה' 是“一”，并命令人尽心、尽性、尽力爱祂。这些内容体现万物向 ה' 提升。

37 וקובעין בפתח הבית להעלות הבית וכל אשר בו כל רכושו וקנינו בכל התיבות להיות בטלים לאהבת ה'

בכל מאדך בכל ממונך.¹³⁴

门框经文匣（מזוזה, mezuzah）固定在房屋入口处，为的是提升房屋及其中的一切——他所有的财产、产业，以及各个箱柜中的一切——使这一切都归于对 ה' 的爱而自我消融：“尽你一切力量”，也就是用你所有的钱财。

门框经文匣固定在入口处，为的是提升房屋及其中的一切、一个人的全部财产，使这一切都归于对 ה' 的爱。贤者将“尽你一切力量”解释为“用你所有的钱财”。

ולכן קובעין המזוזה בימין כי וימינו תחבקני כאדם החובק את חברו שמקרב אצלו כך נמשך ימין

מקרבת להעלות אליו ית' כל הבא לקרב אליו ית'.¹³⁵

因此，门框经文匣固定在右侧，因为“祂的右手拥抱我”；这如同一个人拥抱朋友，把他拉近自己。同样，亲近人的右方之力也被引下来，将每一个前来亲近祂的人提升到祂那里；愿祂受称颂。

它设在右侧，因为右手拥抱人、使人亲近，正如“祂的右手拥抱我”所说。右方使所有寻求亲近 ה' 的人提升到祂那里。

אבל נ"ח הוא המשכת אור התורה. כי היונים רצו להשכיחם תורתך ולכן הוא משמאל. כי מימינו אש

דת ¹³⁶ למו ¹³⁷ שהתורה נמשלה לאש כנודע. ¹³⁸

但光明节灯（נ"ח, Chanukah）所引下的是妥拉之光（תורה, Torah），因为希腊人曾企图“使他们忘记称的妥拉”；因此它设在左侧。因为“从祂右手而来的是给他们的火焰律法”：众所周知，妥拉被比作火。

光明节灯的作用恰好相反：它将妥拉之光引下来，也就是希腊人试图使以色列忘记的那道光，正如光明节感恩祷文所说。灯设在左侧；“从祂右手而来的是给他们的火焰律法”这句经文表明，妥拉如火一般从右方而来，接下来的段落将解释为何妥拉之光必须到达左方。

38 ובפרט שעיקר מצות נ"ח להאיר בחוץ ברה"ר [ברשות הרבים] ובחי' רבים היינו טורא דפרודא ¹³⁹ מבחי' ז'

אומות שגם שם יאיר אור ה' וקדושתו שלא יהא העלם והסתר כמו שהיה בימי חשמונאי שרצו היונים להשכיחם תורתך.

尤其是因为哈努卡灯的主要诫命（מצות נ"ח, mitzvah）是在外面、公共领域（רשות הרבים, reshus harabim，即“众人之域”）发光；而“众人”这一层面，就是分离之山（טורא דפרודא, tura difruda），属于七个民族这一层面：在那里也应当有 ה' 的光与祂的圣洁照耀，使那里不再有遮蔽和隐藏，就像哈斯摩尼家族（חשמונאי）时期那样，当时希腊人企图“使他们忘却你的妥拉”。

哈努卡灯首要是向外照亮，进入公共领域，希伯来语称“众人之域”。本篇将“众人”理解为《Zohar》（זהר）所称的“分离之山”，也就是分裂与遮蔽的领域；它将此与七个民族（七个迦南民族，哈西德思想将其解读为外壳（קליפה, kelipah）的七种属性）联系起来。灯把 ה' 的光与圣洁带到那里，使那里也不再有任何隐藏，正如希腊人企图使以色列忘却妥拉时，妥拉曾被遮蔽。

וכשגברה מלכות בית חשמונאי תקנו להמשיך אור התורה גם במקום הרבים טורי דפרודא:

当哈斯摩尼王朝得胜时，他们确立了把妥拉之光也引下至众人所在之处——分离山岳——的做法：

哈斯摩尼王朝得胜后，便确立了哈努卡灯的仪式，使妥拉之光引入公共领域，也就是“分离山岳”之中。

39 והנה שרש הז' אומות רישיה דעשו בעטפא דיצחק ^{140, 141} שהוא מבחי' גבורות שהן בחי' שמאל.

如今，七个民族的根源，乃是“以撒（יצחק）怀中的以扫（עשו）之首”；这属于克制（גבורות, Gevuros）的层面，而克制属于左方的层面。

塔古姆的阿拉姆语译本（תרגום, Targum）记述，在雅各安葬时，以扫的头被砍下，滚入洞穴，最后停在以撒怀中。本篇maamar以此作为七个民族的根源：以撒的属性——克制，是严厉的一面，也就是左方；Likkutei Torah（לקוטי תורה）的 Chukas（חקת）也用这一意象说明，左线是外在势力汲取力量的来源。

אך הגורם להיות המשכת נר חנוכה בשמאל היינו בחי' המזוזה שבימין שהיא בחי' ההעלאה שע"י העלאה זו נעשה בחי' ההמשכה הנ"ל ונמשך גם במקום החשך בחינת טורי דפרודא.

然而，使光明节（חנוכה, Chanukah）灯的光在左侧得以引下的，是右侧的门柱经文匣（מזוזה, mezuzah）；它属于提升的层面。借着这番提升，上文所说的引下便得以实现，光也被引入黑暗之地，即分离之山的层面。

使光明节灯的光到达左侧的，是右侧的 מזוזה，也就是提升。借着这番提升，托拉之光得以引下，甚至到达“分离之山”的黑暗之中。

כי עיקר הדבר הוא להיות החשך דוקא מאיר דהיינו בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא. וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] (סוטה מ"ט) עלמא אמאי קא מקיים^{142, 143} איש"ר [אאמן יהא שמיה רבא] דאגדתא.

因为最重要的是，黑暗本身竟能发光，也就是“黑暗转为光明”的层面。这正是我们的圣贤（愿其记忆蒙福）所说的（Sotah 49）：“世界靠什么而存续？靠圣贤的非律法教导（אגדתא, Aggadah）之后所说的‘阿们，愿祂伟大的名受称颂’。”

目标是让黑暗本身发光，也就是“黑暗转为光明”。《塔木德》问，在艰难的时代，是什么维系着世界？它的回答是：研习阿加达——圣贤的非律法教导——之后所说的“阿们，愿祂伟大的名受称颂”。

כי אגדתא הוא בחי' תרגום שכל התלמוד הוא¹⁴⁴ בלי [בלשון] תרגום. ותרגום הוא בחי' אחוריים דקדושה^{145, 146} כנודע.

因为阿加达属于 תרגום 的层面，整部塔木德都使用阿拉姆语；而 תרגום 属于神圣性的背面（אחוריים, achorayim），这是众所周知的。

阿加达以阿拉姆语讲授；《托拉》的阿拉姆语译本 תרגום 所用的正是这种语言，整部塔木德也是如此。תרגום 被称为神圣性的“背面”，也就是它的外在一面。Kehot 注释所引的 Torah Ohr（תורה אור）, Mishpatim (78c) 中，阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）正因这一缘故，将“他们看见了（ויחזו, vayecheznu）אלקים（Elokim）”解释为一个 Targum 词：他们只看见并领会了“背面”，也就是 אלקים 这一层面。

וכשנמשך להיות שמיה רבא מברך ונמשך גם בבחי' תרגום שהוא בבחי' אחוריים אזי אתהפכא חשוכא לנהורא וזהו עיקר קיום העולם:

当光被引下，使“愿祂伟大的名受称颂”得以实现，并且也被引入 תרגום 这一背面的层面时，黑暗便转为光明；这正是世界得以存续的根本。

当“愿祂伟大的名受称颂”把 ה' 的光引下，甚至引入阿拉姆语这一神圣性的“背面”时，黑暗本身便转为光明。这种转化才是真正维系世界的力量。

在阿沃达中

默想世界在 ה'面前一无所有，应当使灵魂渴望在祂面前自我消融，并使心从世俗享乐——哪怕是微小的享乐——转向以 ה'为乐，如同祈祷中所做的那样。托拉学习必须与诫命和慈善善行相结合，尤其要行施舍善行：它们是灯，托拉之光借此为人照耀，甚至能照进最黑暗之处。

讨论问题

1. 为什么这篇maamar说质料来自 ה'的言语，形相来自 ה'的意愿？二者分别如何使世界作为“有”而存在？
2. 如果Havayah统御 אלקים，世界怎么会看起来仿佛独立存在？诗篇 114对此说明了什么？
3. 字母在什么意义上并非由口腔造出？这对祈祷和托拉为何重要？
4. 根据空气与火焰的比喻，为什么没有慈善善行的托拉会缺少它的光？
5. 为什么哈努卡灯之光必须照到左侧和公共领域？为什么这依赖于右侧的门框经文匣？

出处与参考资料

注释

第1段

1 נר חנוכה

注释指出，手稿第284卷记录本篇maamar的年份为5570年（1809–10）。

KEHOT 注释

בבוכ 284 רשום: תק"ע. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. המאמר עם הגהות באוה"ת בראשית כרך ה תתקמז, ב. הערות תתקנב, א. ובכרך ז תתתנו, ב. תתתנח, ב (כנראה קיצורים). חלק באוה"ת נ"ך כרך א ע' תקסח ובאוה"ת נ"ך כרך ג ע' אישנו. ראה דרך מצותיך מצות נר חנוכה עד, ב. סה"מ תרכ"ט (הוצאת תשנ"ב) ע' טז. וראה גם ד"ה ת"ר נ"ח תרמ"ג.

2 נר חנוכה מצוה להניחה

拉巴（רבה）教导说，哈努卡灯应放在距门口一掌宽以内；塔木德的结论是灯应置于左侧，因此哈努卡灯在左，门框经文匣（מזוזה, mezuzah）在右。本篇maamar提出疑问：哈拉哈（הלכה, halachah）为何如此安排两者的位置？

Shabbat 22a:2–3 אב/ג: שבת כ"ב

אמר רבה: נר חנוכה מצוה להניחה בַּשַּׁפַּח הַסְּמוּךְ לַפֶּתַח. וְהֵיכָא מִנַּח לָקָה? רב אחא בריה דרבא אָמַר: מִיָּמִין רב שְׁמוּאֵל מְדַפְּתִי אָמַר: מִשְׁמָאל. וְהֵילֵכְתָּא מִשְׁמָאל, קְדִי שְׁתֵּהָא נֵר חֲנוּכָּה מִשְׁמָאל וּמִזְוָה מִיָּמִין. אָמַר רב יהודה אָמַר רב אָסִי אָמַר רב: אָסוּר לְהַרְצוֹת מְעוֹת כְּגוֹד נֵר חֲנוּכָּה. כִּי אֲמַרִיתָה קָמִיָּה דְשְׁמוּאֵל, אָמַר לִי: וְכִי נֵר קְדוּשָׁה יֵשׁ בָּהּ? מִתְקִיף לָהּ רב יוֹסֵף: וְכִי דָם קְדוּשָׁה יֵשׁ בּוֹ? דְּתַנְיָא "וְשִׁפָּה ... וְכִסָּה" — בְּמָה שִׁשְׁפָּה וְכִסָּה. שְׁלֵא וְכִסְנוּ בְּרַגְלִי, ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 注释

שבת כב, א.

3 מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל

那里提出一个问题：圣殿中的灯台特意设在南面，那么哈努卡灯为何放在左边？注释请读者参阅该处的讨论。

KEHOT 注释

כגירסת הרי"ף והרמב"ם הל' חנוכה פ"ד ה"ז ובשו"ע או"ח סי' תרעא. וראה בסה"מ הנחות תרי"ד תרט"ו ע' לו שהקשה הלא המנורה היתה בדרום דוקא למה נר חנוכה משמאל. ע"ש.

4 מזוזה מימין ונ"ח משמאל

迈蒙尼德（רמב"ם）裁定，灯应放在门口左侧，使 < bdi lang="he">מזוזה在右、哈努卡灯在左；Kehot的注释指出，本篇maamar的措辞依循这一解读。

Mishneh Torah, Scroll of Esther and Hanukkah 4:7: מושנה תורה, הלכות מגילה וחנוכה ד':

נֵר חֲנוּכָּה מִצְוָה לְהַנִּיחוֹ עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ מִבְּחוּץ בַּשַּׁפַּח הַסְּמוּךְ לַפֶּתַח עַל שְׁמָאל הַנִּכְנָס לְבֵית קְדִי שְׁתֵּהִיָּה מִזְוָה מִיָּמִין וְנֵר חֲנוּכָּה מִשְׁמָאל. וְאִם הָיָה דָּר בְּעֵלְיָה מִנִּיחוֹ בְּחִלוֹן הַסְּמוּכָה לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים. וְנֵר חֲנוּכָּה שֶׁהִנִּיחוֹ לַמַּעֲלָה מִעֲשָׂרִים אָמָּה לֹא עָשָׂה כְּלוּם לְפִי שְׂאִינוֹ נֶכֶר:

It is a commandment to place the Chanukah lamp at the entrance of one's house from the outside within the hand-breadth adjacent to [the edge of] the entrance, so that the

mezuzah will be to the right and the Chanukah lamp to the left. And if he was living in an attic, he places it in the window that is adjacent to the public domain. One who has placed the Chanukah lamp above twenty ells has not done anything, because it is not recognizable.

Torat Emet 363 (Public Domain) • Sefaria Edition. Translated by R. Francis Nataf, 2019 (CC0)

5 מזוזה מימין ונ"ח משמאל

《Shulchan Aruch》（שולחן ערוך）裁定，灯应放在紧邻门口的一掌宽范围内，置于左侧，“使 < bdi lang="he">מזוזה在右、哈努卡灯在左”；若门口没有 < bdi lang="he">מזוזה，则放在右侧。本篇maamar以这种形式引述该法。

שולחן ערוך, אורח:761 Shulchan Arukh, Orach Chayim חיים תערי"א:ד'

מצו' להניחו בטפח הסמוך לפתח משמאל כדי שתהא מזו' מימין ונר חנוכ' משמאל ואם אין מזו' בפתח מניחו מימין ואם הניחו בדל' עצמו יניחנו מחציו של כניס' לצד שמאל: הגה ומיהו בזמן הזה שכולו מדליקין בפנים ואין היכר לבני רשות הרבים כלל אין לחוש כל כך אם אין מדליקין בטפח הסמוך לפתח ומ"מ המנהג להדליק בטפח הסמוך לפתח כמו בימיהם ואין לשנות אלא אם כן רבים בני הבית שעדיף יותר להדליק כל אחד במקום מיוחד מלערב הנרות ביחד ואין היכר כמה נרות מדליקין ומ"מ יזהר שלא להדליק במקום שמדליקין הנרות ...

It is a mitzvah to place [the Hanukkah light] in the hands-breadth closest to the entrance on the left, so as to have the mezuzah on the right and the Hanukkah light on the left. But if there is no mezuzah in the entrance, he should place [the Hanukkah light] on the right. If one places it in the doorway itself, he should place it on the leftmost half of the entrance. Rem"a: However nowadays, when all kindle inside, and there is no distinction for the people of the public ...

Maginei Eretz: Shulchan Aruch Orach Chaim, Lemberg, 1893 (Public Domain) • Wikisource Shulchan Aruch (CC-BY-SA)

6 אך יובן בהקדים ביאר

注释指出，Or HaTorah关于Nach的这一页载有此处解释的开篇；本篇maamar的第一条注释说，其中一部分刊载于该处。

KEHOT 注释

ראה אוה"ת נ"ך ע' תקסט.

7 כל אשר חפץ ה' עשה

诗篇作者赞颂 < bdi lang="he">הוי"ו (Havayah) 对整个受造界的统治：“凡 < bdi lang="he">ה所愿的，祂都已成就；在诸天和地上，在海洋和一切深处。”本篇maamar将这段话解读为：创造仅凭 < bdi lang="he">ה的意愿而成；并将把这一点与事物的形式联系起来。

Psalms 135:6 תהילים קל"ה:ו'

כל אֲשֶׁר-חָפֵץ ה' עָשָׂה בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבְיָמִים וּכְלִי-תְהוֹמוֹת:

Whatsoever the L-RD pleased, that hath He done, In heaven and in earth, in the seas and in all deeps;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קלה, ו.

8 והנה החומר נברא בדבר ה'

Kehot 的注释指出，关于此处的进一步解释见 Or HaTorah。

KEHOT 注释

באוה"ת חנוכה כרך ה התקנג, א יש הערה לכאן. ובד"ה ויגש אליו תרמ"ד ע' רט עם הגהות. ובמאמרי הצ"צ הנחת תרי"ד תרש"ו ע' לו. המאמר הוא משנת תק"ע. ראה ברשימת המאמרים שם.

9 בדבר ה' שמים נעשו

诗篇作者赞颂创造主：“藉着< bdi lang="he">ה'的话语，诸天被造；藉着祂口中的气息，天上的一切万象都被造。”这是借由言语而创造，本篇maamar将把这一点与事物的质料联系起来。

תהלים ל"ג:6 Psalms 33:6

בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּכְרוֹתַי פִּי לִי־צָבָאָם:

By the word of the L-RD were the heavens made; And all the host of them by the breath of His mouth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים לג, ו. באוה"ת שמות ע' ק. בסה"מ תרס"ט ע' קפט מצייין לכאן.

第2段

10 ובע"מ נברא העולם

Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。

KEHOT 注释

אבות ה, א.

11 ובע"מ נברא העולם

《Mishnah》（משנה）教导说，世界是通过十句话创造的，并提出疑问：既然一句话便已足够，为何要用十句？这篇maamar 引用此说，强调世界是通过言语创造的。

משנה אבות ה'א:1 Pirkei Avot 5:1

בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמָה תִּלְמִיד לומֵר, וְהָלָא בְּאַמֵּרָא אֶחָד יָכוֹל לְהִבְרָאוֹת, אֵלָּא לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים שֶׁמֵּאַבְדִּין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת, וְלָתֵן שָׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים שֶׁמִּקְדִּמִּין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת:

With ten utterances the world was created. And what does this teach, for surely it could have been created with one utterance? But this was so in order to punish the wicked who destroy the world that was created with ten utterances, And to give a good reward to the righteous who maintain the world that was created with ten utterances.

Torat Emet 357 (Public Domain) · Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

12 שלכל הדברים יש חומר וצורה

注释说，这段关于质料与形式的论述抄录于该处。

KEHOT 注释

נעתק בסה"מ תרכ"ט (תשנ"ב) ע' יז. ובסה"מ תרמ"ד שם. בענין חומר וצורה ראה גם סה"מ תרנ"ו ע' שיח ואילך. ובסה"מ תרס"ג ע' קטו. בד"ה וישלח יעקב תרע"ג (בהמשך תער"ב). חלק עם הגהות מכאן נעתק בקונטרס עץ החיים בתחלתו. ובהערות שם מצייין כ"ק אדמו"ר זי"ע לד"ה ויקם עדות

...נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא

ביעקב ת"ש ע' 52. ד"ה אלפים שנה תשי"א. בסה"מ תרס"ה ע' עד מצייין לכאן. בסה"מ תרמ"ד ע' רט נוסף הגה"ה: [וי"ל בעולמות עליונים יותר הם אור וכלי].

13 יש חומר וצורה

注释在质料与形式这一主题上引读者参见该处。该栏起首的段落谈到，灵魂在今世被吹入身体，并在未来完整地赐下；它还引用了 Zohar (זהר) 所说的“它吸入灵气，又带来灵气”，本篇 maamar 稍后也使用了这句话。

KEHOT 注释

ראה הל' יסודות פ"ב ה"ג. מו"נ ח"א פ"ז. בענין חומר וצורה ראה לקו"ת האזינו עב, ב.

14 יש חומר וצורה

迈蒙尼德（רמב"ם）将受造物分为三类：由物质与形式构成、会生灭的存在；形式固定的天球与星辰；以及没有物质、纯为形式的天使。Kehot 的注释引用他的论述，说明这里所说的物质与形式。

משנה Mishneh Torah, Foundations of the Torah 2:3

תורה, הלכות יסודי התורה ב'ג:

כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ נִחְלַק לְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים. מִקֵּוֹ בְּרֹאִים שֶׁהֵן מִחֻבְרִים מִגֵּלֶם וְצוּרָה וְהֵם הַיּוֹם וְנִפְסָדִים תָּמִיד כְּמוֹ גּוֹפּוֹת הָאֵדָם וְהַבְּהֵמָה וְהַצִּמְחִים וְהַמִּתְכַּחֲוִת. וּמִקֵּוֹ בְּרֹאִים שֶׁהֵן מִחֻבְרִים מִגֵּלֶם וְצוּרָה אֲבָל אֵינֶן מִשְׁתַּנִּין מִגּוֹף לְגוֹף וּמִצּוּרָה לְצוּרָה כְּמוֹ הַרְאשׁוֹנִים אֵלָּא צוּרָתָן קְבועָה לְעוֹלָם בְּגִלְמָם וְאֵינֶן מִשְׁתַּנִּין כְּמוֹ אֱלוֹ. וְהֵם הַגְּלִגְלִים וְהַכּוֹכָבִים שֶׁבֵּהֶן. וְאֵין גִּלְמָם כִּשְׁאָר גִּלְמִים וְלֹא צוּרָתָם כִּשְׁאָר צוּרוֹת. וּמִקֵּוֹ בְּרֹאִים צוּרָה בְּלֹא גֵלֶם ...

All that which the Holy One, blessed is He! created in His world, is divided into three types: (a) Composite creatures of matter and form; they are beings which undergo constant changes, as the bodies of man, beasts, plants and minerals; (b) Composite beings of matter and form which do not undergo changes of either body or form as the former, but their forms remain forever set in their body unchanged; they are: the planets and the stars around them; their matter is unlike other matter and their forms are ...

Torat Emet 363 (Public Domain) · Mishnah Torah, Yod ha-hazakah, trans. by Simon Glazer, 1927 (Public Domain)

15 או שמש וירח

该处的一条注释借助关于诸天的米德拉什，阐明受造之物的质料：ה'取来火和水，将二者调和，由此造出诸天。火和水构成诸天的质料，也就是诸天的实体；每一种受造物亦是如此。

KEHOT 注释

בסה"מ תרמ"ד שם נוסף [וי"ל ענין החומר של הנבראים הוא כמ"ש במדרש על השמים נטל אש ומים [וטרתן] (ופתרן) זה בזה ומהם נעשה השמים, וזהו החומר של השמים פי' עצם השמים שהוא מאש וממים וכן יובן בכל נברא כו'].

16 השמים והארץ הם כדורים

此处文字引自 Avodah Zarah 3a:5-6；下方列出相关段落。

עבודה זרה ג' א'ה:6-5 Avodah Zarah 3a:5-6

... רבונו של עולם, כלום יש אב שִׁמְעִיד עַל בְּנוֹ? דְּכָתִיב: "בְּנֵי כְכּוּרֵי יִשְׂרָאֵל". אִמֵּר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שָׁמַיִם וָאָרֶץ נִעֲדוּ בְּהֶם שְׁקִימוֹ

את התורה כולה. אומרים לפניו: רבונו של עולם, שמים וארץ נוגעין בעדותו, שנאמר: "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי", (דאמר) [ואמר] רבי שמעון בן לקיש: מאי דכתיב: "ויהי ערב ויהי בקר יום הששי"? מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית, ואמר: אם ישראל מקבלין את ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

עבודה זרה מ"א א41a Avodah Zarah

KEHOT 注释

ראה ירושלמי ע"ז ג, א. וראה ע"ז מא, א תוס' ד"ה ככדור.

17 השמים והארץ הם כדורים

《耶路撒冷塔木德》记载，马其顿的亚历山大（אלכסנדר）升得极高，从而看见世界像一个球；这就是他被描绘成手持一个球的原因。Kehot的注释引用这段记载，说明这里所说的天地的球形。

תלמוד ירושלמי עבודה זרה 3:1 Jerusalem Talmud Avodah Zarah

זרה ג' א'

18 ומן הארץ לרקיע כו'

该处的一条注释补充说：“由此可知，表面的形状必须依照这样的距离来构想。”

KEHOT 注释

בסה"מ תרמ"ד שם נוסף: נמצא צ"ל ציור השטח ע"ד ריחוק כזה.

19 והשמש והירח הם גלגלים מאירים כו'

注释说，该处对本段作了解释。

KEHOT 注释

בסה"מ תרכ"ט (תשנ"ב) ע' יז ואילך יש ביאור לכאן.

20 וכן עד"ז בכל דבר נברא

该处的一条注释补充说，在无生物、植物、动物和人类的领域中，每一事物的形状样式——它的长与宽，以及它是否有角或呈三角形——都属于它的形式。

KEHOT 注释

בסה"מ תרמ"ד שם נוסף: ודצח"מ אופן ציורו שיהי' כך בארכו ורחבו או בעל קרנות או משולש ז"ע הציור.

21 亚当（אדם）生了一个儿子，“具有他的样式，照着他的形像。”这篇 maamar 借用这句话，指每一种受造之物各自特有的形式。

בראשית 5:3 Genesis

וַיְהִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמָאתַיִם וְשָׁנָה וַיֻּלֵּד בְּדַמּוּתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת:

And Adam lived a hundred and thirty years, and begot a son in his own likeness, after his image; and called his name Seth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第3章

22 יהי אור

“ה'说：‘要有光’，于是就有了光。”这篇 מאמר (maamar) 将这句话视为使光本身从无到有而存在的言说。

בראשית 1:3 Genesis

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אֹר:

And G-d said: 'Let there be light.' And there was light.

...נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

23 יהי רקיע

“ה'说：‘要在水与水之间有穹苍。’这句话使穹苍得以存在；这篇 מאמר 说，穹苍的形态源自 ה' 的意愿。

בראשית 1:6 Genesis

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם:

And G-d said: 'Let there be a firmament in the midst of the waters, and let it divide the waters from the waters.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

24 נתהווה הרקיע מאין ליש

该处的评注汇集了相关平行出处，并指出，为使“有”的存在得以产生，一个总体性的言说被分为十个言说；这一划分是借无限者（אין סוף, Ein Sof）的力量完成的。评注并提出，这里所指的也可能正是这一点。

KEHOT 注释

בסה"מ תרמ"ד שם נוסף [ע' בתו"א ד"ה מזוזה מימין] [הכוונה לכאן] ובהביאור הג' לד"ה יביאו לברוש מל' ובלקו"ת בהביאור לד"ה לבבתי דרוש הב'. ועמ"ש בד"ה להבין ע' מצות [אכילת] המצה מ"ג, ובד"ה מה רבו מעשיך ה' מ"ד, שהמאמר א' הוא הכלל, ונפרטו בע"מ להיות מציאות היש, ונפרטו בכח הא"ס, וי"ל שכמו"כ הכוונה כאן וד"ל].

25 ואופן צורת הרקיע . . בחפץ ה'

该段询问，为何创造被称为“从无到有”，并以“因为太阳和盾牌乃是 ה' (Havayah) 与 אלקים (Elokim)”作答：ה' 如同太阳本身，אלקים 则如同遮蔽太阳的盾牌，使得只有微光透出；若没有这盾牌，微光便会在其源头中完全失去显现。这正是本篇 maamar 赋予 אלקים 的作用：使世界显为“有”。

KEHOT 注释

ראה לקו"ת ר"ה נה, סע"א ועד"ז היו העולמות. ראה באוה"ת כרך ז תתנח, ב דמ"ש בלקו"ת שם מתאחד עם מש"כ שהצורה נעשה בחפץ ה' בחי' מה שעלה במחשבה והחומר והעשי' נתהווה מהדבור יש מאין והיינו בגשמיות כפי הצורה הרוחני' שנתהווה ע"י המחשבה והרצון שהי' עיגול השמים כמו ע"ס דעגולים דאצי' או בריאה, ע"ש. ובסה"מ תרמ"ד ע' רי נוסף: עד"מ או ציור שארי פרטי הנברא' דדצח"מ: בדמותו.

26 בחפץ ה' שלא בא לכלל גילוי

那篇 5670 年的 maamar 说，Torah Ohr 在此将 ה' 的意愿解释为环绕一切世界之光（סובב כל עלמין）这一层面，并将形态解释为质料的外在形状，例如圆形的球状天穹；这种形状特地来自 סובב כל עלמין。而在别处，形态则被解释为生物内部的生命力，来自充满一切世界的光（ממלא כל עלמין）。

KEHOT 注释

בד"ה ביום השמע"צ עת"ר כ' "ושם מבואר [בתו"א] דבחי' חפץ ה' זהו בחי' סוכ"ע, וענין הצורה פ"י שם צורת החומר וכמו השמים בציורו שהוא עגולי וכדורי וכה"ג בכל דבר הציור שלו שזהו מבחי' הסובב דוקא כו', והמבואר כאן הוא שהצורה הוא החיות שבהנברא והוא מבחי' ממכ"ע כו', ועמ"ש בד"ה בשעה שהקדימו רס"ג "עכ"ל.

27 והנה מה שנברא החומר במאמר

Kehot 的注释指出，关于此处的进一步解释见 Or HaTorah。

KEHOT 注释

באוה"ת חנוכה כרך ה תתקנ, ב יש הערה לכאן.

28

והנה מה שנברא החומר במאמר

Kehot 的注释指出，关于此处的进一步解释见 Or HaTorah。

KEHOT 注释

באוה"ת חנוכה כרך ה תקנ"ג, ב יש הערה לכאן.

29

亚当（אדם）生了一个儿子，“具有他的样式，依照他的形象。”这篇 מאמר 借用这句话来指穹苍的特定形态；这种形态源自 ה' 的意愿。

בראשית ה' 3:5 Genesis

וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וָשָׁנָה וַיֹּלֶד בְּדִמּוּתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת:

And Adam lived a hundred and thirty years, and begot a son in his own likeness, after his image; and called his name Seth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第4段

30

הוא מפני

一则注释解释说：如果诸世界按照它们被包含在 ה' 意愿中的样子显露出来，就不可能有物质的“某物”；世界将是灵性的，并在存在上消融。因为在逐级下降的世界链条中，结果在其原因面前消融，正如人看见某物为善时，从心智中生出情感那样。

KEHOT 注释

בסה"מ תרמ"ד ע' רי נוסף: הוא מפני (שאם ה' מתגלים העולמות כמו שהם כלולים ועומדים בבחי' חפץ ה') או לא ה' יכול להיות התהוות היש הגשמי רק שה' העולם רוחני וה' בבחי' ביטול במציאות ממש, וכמו שאנו רואים בכל בחי' השתלשלות עו"ע שהעלול בטל לעילה כמו למשל מדות משכל שהמדות נולדים מן השכל, וכמו שאנו רואים שאם מתבונן בשכלו שהדבר ההוא טוב לפניו אזי נולד לו אהבה לזה, ע"ש עוד בזה.

31

שהי' העולם בטל במציאות ממש

那里将“在存在上消融”解释为如同那些隐而未显的世界。

KEHOT 注释

באוה"ת פ' שלח ע' תקיב "ופי' בטל במציאות היינו ע"ד עלמין סתימין דלא אתגליין". ובקונטרס עה"ח שם ע' 16 " (כמו עולם האצילות וכמו עלמין דאתכסיא בכלל שבטלים במציאות ולא ה' בבחי' נבראים דעדאת"ג כו') לפי שהי' מקבל מבחי' חכ' שהוא בחי' ביטול איהו וחיוהי חד". בהמשך תעריב ח"א פ' רכא מבאר זה "והכוונה שם [בתו"א כאן] על הביטול במהות היש כו', שהרי גם ההארה דבחי' דבר ה' פועל ג"כ הביטול בהנברא כו', וענין הצורה שמבחי' חפץ ה' הוא להיות הביטול בעצם המהות כו' וכמ"ש במ"א "ע"ש. וראה גם בסה"מ תרס"ח בד"ה שובה ישראל ע' יח ושם מציין גם לעיין בד"ה בשענה שהקדימו תרס"ג.

32

כי הוא צוה ונבראו

诗篇作者呼吁诸天及其一切天军——天使、太阳、月亮和众星——赞美 ה': “愿他们赞美 הוי (Havayah)，因为祂一发命令，他们便受造。”本篇 maamar 将“下令”解作君王的谕旨；借着这谕旨，传至受造物的只有 ה'，而非祂的临在。

Psalms 148:5 תהילים קמ"ח:ה

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם ה' כִּי הוּא צִוָּה וַיִּבְרָאוּ:

Let them praise the name of the L-RD; For He commanded, and they were created.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קמח, ה.

33

פי' צוה מלשון מצות המלך

那里提出，命令属于超越且拥有统治权者的作为，就如君主发号施令、颁布命令；与之相应的上层面，便是王权的超然言语。

Bava Batra 159a:10 בבא בתרא קנ"ט א'י'

ומאי קושנא? דלמא גזירת מלך היא, דאיהו לא מהימן, ואהרינן מהימני - ולאו משום דמשקר! דאי לא תימא הכי, משה ואהרן לחותנם - משום דלא מהימני הוא! אלא גזירת מלך הוא שלא יעידו להם, הקא נמי - גזירת מלך הוא שלא יעיד על כתב ידו לחותנו!

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 注释

בקונטרס עץ החיים שם "י"ל דענין הצווי שייך במי שמתנשא ויש לו ממשלה ושליטה וכמו"כ הו"ע באשר דבר מלך שלטון שמצוה וגורר אומר, והדוגמא למעלה הוא בחי' הדבור עליון דבחי' מל' ". ראה ב"ב קנט, א "גזירת המלך".

34

מלכותך מכ"ע

“你的王权是统治一切世界的王权。”本篇 maamar 将这句话与“没有百姓，就没有君王”一并引用，以说明王权（מלכות, Malchus）从上方借着一个名施行统治，并非亲自在其臣民之中临在。

Psalms 145:13 תהילים קמ"ה:י"ג

מְלִכּוּתְךָ מְלָכּוּת כָּל־עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתְּךָ כָּל־דּוֹר וָדוֹר:

Thy kingdom is a kingdom for all ages, And Thy dominion endureth throughout all generations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

35

אין מלך בלא עם

那里将 אלקים (Elokim) 解释为统治权：“没有民众，就没有君王”；藉着它的收缩，分立的“某物”得以存在，之后这个“某物”便能归于“无”。这一属性也称为临在 (שכינה, Shechinah)，因为它居于受造物之中。

KEHOT 注释

נסמן לעיל ה, א. לקמן עג, ד.

36

בבחי' שם בלבד

那里提出，“名号”或许是超然言语的字母，因为名号由字母构成；或者，更可能是从 ה' 的超越中照耀出来的环绕之光，是使万物得以存在的主要力量，而 ה' 的话语”则是祂名号的一线微光。

KEHOT 注释

ראה בקונטרס עה"ח שם "וענין השם נ"ל שהן אותיות דבור העליון דשם הוא אותיות, ויותר נראה דהשם הוא בחי' האור מקיף שמאיר מבחי' הרוממות שזה עיקר כח ההתהוות, ובחי' דבר ה' זהו הארה מבחי' שמו שמהווה כנ"ל כו'".

第5段

37

יהללו את שם ה'

诗篇作者呼吁诸天及其众军：“愿他们赞美 הוי (Havayah)，因为祂一发命令，他们便受造。”这篇

ראה מורה נבוכים ח"ב פ"ב. עיקרים מאמר ב פל"א.

פני ארי/ פני שור

42

在《以西结书》的战车异象中，每个活物都有人的脸、右边有狮子的脸、左边有牛的脸，还有鹰的脸。这篇 maamar 将狮子和牛认定为最高层的天使，即“分离的理智体”。

יחזקאל א' י"ו:10

וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֲלֵהֶימָיו לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי־שׁוֹר מִהַשְּׂמֹאֵל לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי־נֶשֶׁךְ לְאַרְבַּעַתָּם:

As for the likeness of their faces, they had the face of a man; and they four had the face of a lion on the right side; and they four had the face of an ox on the left side; they four had also the face of an eagle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

ונגלה כבוד ה'

43

注释指出，奥尔哈托拉（אור התורה）对这段内容有一条评注。

KEHOT 注释

באור"ת חנוכה כרך תתקנז, א יש הערה לכאן.

ונגלה כבוד ה'

44

以赛亚在安慰的预言中预告：“הו"י (Havayah) 的荣耀必将显现，凡有血肉者都要一同看见。”这篇 maamar 将此视为创造的目的：使 ה' 的荣耀在下界显现，如同在上界显现一样。

ישעיהו מ"ה:5

וְנִגְלָה כְבוֹד ה' וְרָאוּ כָּל־בָּשָׂר וְיִתְדוּ כִּי פִי ה' דֹּבֵר:

And the glory of the L-RD shall be revealed, and all flesh shall see it together; for the mouth of the L-RD hath spoken it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

45

《Koheles》说：“有一位高于高位者的监察者，还有更高者在他们之上。”这里谈的是权柄的等级。这篇 maamar 将这些话应用于受造之物逐级上升的层次。

קהלת ה' ז':7

אִם־עֲשֶׂה רָשׁ וְגָזַל מִשְׁפָּט וְצָדֵק תִּרְאֶה בְּמִדִּינָה אֲלִי־תִתְמָה עֲלֵי־הַחֶפֶץ כִּי גְבַהַּ מֵעַל גְּבַהַּ שֹׁמֵר וְגִבְהִים עֲלֵיהֶם:

If thou seest the oppression of the poor, and the violent perverting of justice and righteousness in the state, marvel not at the matter; for one higher than the high watcheth, and there are higher than they.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第7段

כי עין בעין יראה

46

以赛亚（ישעיהו）预言，锡安的守望者将一同歌唱，因为“他们必亲眼看见” הו"י (Havayah) 回归锡安。本篇 maamar 将此解作未来时代的公开显现；这一显现有赖于我们现今的事奉。

ישעיהו נ"ב:ח

קוֹל צִפְיָה נִשְׁאָו קוֹל יִתְדוּ וְיִרְנְנוּ כִּי עֵין בְּעֵין יֵרָאֶה בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן:

maamar 将经文着重强调 ה' 的“名”视为关键：受造所显示的只是祂的名，正如君王的名号被宣告在他的国土之上。

Psalms 148:5

הִלְלוּ אֶת־שֵׁם ה' כִּי הוּא צִוָּה וַיִּבְרָא:

Let them praise the name of the L-RD; For He commanded, and they were created.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קמח, ה.

38

כח הפועל בנפעל

那里解释说，不能说 ה' 的本质“创造”了诸世界，因为 ברא 暗示创作者的力量在受造物之中，只适用于祂的名，例如 אלקים (Elokim)；对于祂的本质，只能说“祂命令，它们便受造”，因为即便是环绕之光，也不过是“祂的名”。

KEHOT 注释

ראה לקמן צו, ג במ"מ. סה"מ תרנ"ד ע' רי ואילך.

39

שר של מים שר של כו'

Midrash 提到统领诸元素的天使：雪之统领米迦勒（מיכאל）和火之统领加百列（גבריאל）；ה' 在二者之间缔结和平。Kehot 的注释在此处引用这段话，以说明“水之统领”。

שיר השירים רבה ג' י"א-י"ב Shir HaShirim Rabbah 3:11-12 ... וְדְמוּת הַחַיּוֹת מִרְאִיָּהם בְּגִחְלֵי אֵשׁ, וּבְתִיב (יחזקאל א, יד): וְהַחַיּוֹת רָצוּא וְשׁוֹב בְּמִרְאָה הַבִּזְיוֹן, וְלֹא זֶה מִכְבָּה זֶה וְלֹא זֶה מִכְבָּה זֶה. מִיכָאֵל שָׂר שֶׁל שְׁלֹג, וְגַבְרִיאֵל שֶׁל אֵשׁ, וְלֹא זֶה מִכְבָּה זֶה וְלֹא זֶה מִזִּיק זֶה. אֲמַר רַבִּי אֲבִין לֹא סוּף דָּבָר בֵּין מִלְּאָךְ לְמִלְּאָךְ, אֲלֵא אֶפְלוּ בֵּין מִלְּאָךְ אֶחָד שֶׁחֲצִיו שְׁלֹג וְחֲצִיו אֵשׁ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶן, וְאֵית לָקָה חֲמֵשׁ אֶפְרוֹ, וְאֵלוֹ הֵן (דניאל י, ו): וְגִוְיָתוֹ כְּתִרְשִׁישׁ וּפְנִיו כְּמִרְאָה בָּרָק, וְלֹא זֶה מִזִּיק זֶה. כְּתוּב אֶחָד אֹמֵר (תהלים קד, ג): ...

“Emerge, daughters of Zion, and gaze at King Solomon, at the crown with which his mother crowned him on the day of his wedding, and on the day of the rejoicing of his heart” (Song of Songs 3:11). “Emerge, daughters of Zion, and gaze,” sons who are conspicuous [metzuyanim] for me in haircut, in circumcision, in ritual fringes; “at King Solomon [Shlomo],” at the King who created perfect [shelemot] creations. He created the sun and the moon in their completeness, the stars and the constellations in their completeness. Bar Kappara ...

Midrash Rabbah -- TE (Public Domain) · The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

KEHOT 注释

ראה שהש"ר ג, יא.

40

שהם משמרי האופנים

Kehot 的注释指出，关于此处的进一步解释见 Etz Chaim。

KEHOT 注释

ראה ע"ה שער קיצור אבי"ע פ"ט.

第6段

41

עד המלאכים שהם שכלים ובדלים

Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。

KEHOT 注释

Hark, thy watchmen! they lift up the voice, Together do they sing; For they shall see, eye to eye, The L-RD returning to Zion.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

ישעיה' נב, ח.

47

היום לעשותם

摩西 (משה) 告诉以色列人要谨守诫命：“我今日吩咐你们的，要遵行。”塔木德 (Eruvin 22a) 解释为：今天，在这个世界上，要遵行它们；明天，在来世，要领受它们的奖赏。

Deuteronomy 7:11א"י: דברים

וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם:

Thou shalt therefore keep the commandment, and the statutes, and the ordinances, which I command thee this day, to do them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

48

וכל ישראל יש להם חלק לעוה"ב . . להמשיך בחלקו

《Mishnah》(משנה) 教导说，全以色列在来世都有一份。本篇 maamar 将“份额”解作每个人在未来显现中所得的一份，而这份显现必须由他亲自引降下来。

Sanhedrin 90a:15א"ט: סנהדרין צ' א'

מתני' כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: "ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר משעי מעשה ידי להתפאר". ואילו שאין להם חלק לעולם הבא: האומר אין תחיית המתים מן התורה, ואין תורה מן השמים, ואפיקורוס.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 注释

סנהדרין צ, א. ראה באוה"ת וירא כרך ז תתשפד, ב שמציין לכאן: ועוה"ב נק' ארץ כמ"ש ועמד כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ, ולהמשיך בחלקו זהו ענין והשביתה."

49

כי אני הוי' לא שנית

“因为我，הי，并没有改变。”本篇 maamar 引用此句，以说明创造世界并未使ה发生任何改变。

Malachi 3:6ו"ו: מלאכי

כי אני ה' לא שניתי ואתם בני־יעקב לא קליתם:

For I the L-RD change not; and ye, O sons of Jacob, are not consumed.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

50

וכחשיכה כאורה

大卫 (דוד) 告诉הי，没有任何黑暗能向他隐藏他：“连黑暗对你也不算黑暗；黑夜如白昼般发光，黑暗如光明。”本篇 maamar 引用此句，说明世界无法向ה隐藏任何事物。

Psalms 139:12ל"ט: תהילים

גם־חֹשֶׁךְ לֹא־יִחְשֹׁךְ מִמֶּךָ וְלַיְלָה כִּיּוֹם כַּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה:

Even the darkness is not too dark for Thee, But the night shineth as the day; The darkness is even as the light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

51

קמיה כולא כלא חשיב

《Zohar》(זהר) 说，ה是所有世界的根源，“在祂面前，一切都被视为虚无”，正如《Daniel》(דניאל) 所说：“地上所有居民都被视为虚无。”本篇 maamar 由此引申，认为在祂面前，上与下是平等的。

ספר הזהר, הקדמה 20:188–22:199

כ"קפ"ח-כ"ב:קצ"ט

The genuine type is that which makes a man fear his Master because He is the mighty ruler, the rock and foundation of all worlds, before whom all existing things are as nought, as it has been said: “and all the inhabitants of the earth are as nought” (Dan. 4, 32), and place his goal in that spot which is called yir’ ah (fear).

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

第 8 段

52

ופי' מכל אלקים

它解释说，此处意在回答为何可以说ה“超越一切 אלקים”，并在那里以另一种方式详细阐释了此事。

KEHOT 注释

ראה אוה"ת פי' יתרו ע' תשמא. שהכוונה כאן לתרץ דאין שייך כי גדול הוי' מכל אלקים, ע"ש בארוכה שפי' באופן אחר, וראה שם ע' תשנד.

53

כי אני ידעתי כי גדול

诗篇作者宣告：“我知道，הוי' (Havayah) 伟大；我们的主高于一切神明 (אלקים, elohim)。”显然，这里的“神明”指列国的神祇；本篇 maamar 将 אלקים 解读为 אלקים (Elokim) 的 120 种组合，并将那位知晓此事的“我”解释为以色列会众。

Psalms 135:5ה'ה: תהילים

כי אני ידעתי כי־גדול ה' וְאֲדִינּוּ מִכָּל־אֱלֹהִים:

For I know that the L-RD is great, And that our L-rd is above all gods.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קלה, ה.

54

עזב ה' את הארץ

在以西结 (יחזקאל) 所见的异象中，以色列的长老在黑暗中敬拜偶像，说：“ה看不见我们；ה已离弃这地。”本篇 maamar 引用这句话，以此说明那些看不见ה统治世界之人的看法。

Ezekiel 8:12ב"י: יחזקאל ח'

וַיֹּאמֶר אֵלַי הָרֹאֶת בְּנֵי־אָדָם אֲשֶׁר זָקְנִי בֵּית־יִשְׂרָאֵל עֹשִׂים בַּחֹשֶׁךְ אִישׁ בַּחֲדָרֵי מִשְׁכִּיתוֹ כִּי אֲמָרִים אֵין ה' רָאָה אֲתָנוּ עֹזְבֵי ה' אֶת־הָאָרֶץ:

Then said He unto me: ‘Son of man, hast thou seen what the elders of the house of Israel do in the dark, every man in his chambers of imagery? for they say: The L-RD seeth us not, the L-RD hath forsaken the land.’

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

יחזקאל ח, יב.

55

לא ידעתי את ה'

法老（פרעה）回答摩西（משה）和亚伦（אהרן）说：“ה'是谁，我竟要听从祂的声音？我不认识 ה'。”本篇 maamar 将他的话解读为拒绝承认 ה'。

Exodus 5:2: שמות ה': כי:

ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את־ישראל לא ידעתי את־

ה' וגם את־ישראל לא אשלח:

And Pharaoh said: 'Who is the L-RD, that I should hearken unto His voice to let Israel go? I know not the L-RD, and moreover I will not let Israel go.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

שמות ה', ב.

56

אחרי שנתגיר

Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。

KEHOT 注释

ראה דברים רבה א, ח.

57

אחר שנתגיר

米德拉什说，叶忒罗（יתרו）确实可以说“如今我知道”：他曾走遍世上每一座崇拜偶像的庙宇，却发现其中没有任何真实之物；此后才来到并改宗。（Kehot 注释标作 1:8；按 Sefaria 的编号，该段为 1:5。）

Devarim Rabbah 1:5: דברים רבה א': ה': כי:

58

עתה ידעתי כי גדול ה'

听闻 ה'以以色列所行的一切，叶忒罗说：“现在我知道，ה'高于一切神明。”本篇 maamar 将此解读为：他认识到 ה'统治着一切遮蔽之力。（Kehot 注释标作 18:1；这句话见于第 11 节。）

Exodus 18:11: שמות י"ח: יי:

עתה ידעתי כי גדול ה' מקל־האלהים כי בדבר אשר ידו עליהם:

Now I know that the L-RD is greater than all gods; yea, for that they dealt proudly against them.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

שמות יח, א. ראה לקו"ש חט"ז ע' 201 הערה 73.

59

כל אשר חפץ הוי' נמשך ועשה גם בשמים ובארץ

“凡 ה'所愿的，祂都已成就，在天上和地上。”本篇 maamar 将此解读为：ה'的意愿达及天上和地上，并赋予万物各自的形态。

Psalms 135:6: תהילים קל"ה: ו':

כל אשר־חפץ ה' עשה בשמים ובארץ בימים וכל־תהמות:

Whatsoever the L-RD pleased, that hath He done, In heaven and in earth, in the seas and in all deeps;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 9 段

60

שיתף מדה"ר

拉希（רש"י）解释，创世的叙述为何说“אלקים（Elokim）创造”，而没说“ה'（ה')创造”：起初，ה'想以审判属性创造世界；见世界无法存立，便先引入怜悯属性，使之与审判

属性相结合，正如经文所说：“在<bdi lang="he">ה' אלקים创造地和天之日。”本篇 maamar 以此教导为基础。

Rashi on Genesis 1:1:3: רש"י על בראשית א': א': ג':

ברא אלקים ולא נאמר ברא ה', שבתחלה עלה במחשבה לבראתו במדת הדיו, ראה שאין העולם מתקין, הקדים מדת רחמים ושתפה למח"ד, והנינו דקתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים:

GOD [AS JUDGE] CREATED — It does not state “The L-rd (the Merciful One) created, because at first G-d intended to create it (the world) to be placed under the attribute (rule) of strict justice, but He realised that the world could not thus endure and therefore gave precedence to Divine Mercy allying it with Divine Justice. It is to this that what is written in (Genesis 2:4) alludes — “In the day that the L-rd G-d made earth and heaven” .

Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silberman, 1929-1934 (Public Domain) · Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silberman, 1929-1934 (Public Domain)

61

ביום עשות ה' אלקים

“在创造地和天之日。”在前六日的叙述中，单单提到 אלקים；这节经文则将怜悯之名 ה'与 אלקים结合起来。

בראשית ב': ד': Genesis 2:4:

אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים:

These are the generations of the heaven and of the earth when they were created, in the day that the L-RD G-d made earth and heaven.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

בראשית ב, ד.

62

למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם

诗篇作者祈求 ה'为祂的名而行事：“列邦为何说：‘如今，他们的 ה'在哪里？’”下一节回答：“我们的 ה'在天上；凡祂所愿的，祂都已行了。”本篇 maamar 将“在哪里？”理解为处于隐退状态，并几乎用同样的话作答。（Kehot 注释标作 115:3；问题句实际在第 2 节。）

Psalms 115:2: תהילים קט"ו: ב':

למה יאמרו הגוים איה־נא אלקיהם:

Wherefore should the nations say: 'Where is now their G-d?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קטו, ג.

63

כל אשר חפץ הוי"ה עשה

“凡 ה'所愿的，祂都已行了，在天上和地上。”本篇 maamar 以这节经文结束本段，意在说明：在世界中行事的是 ה'，而不只是 אלקים。

Psalms 135:6: תהילים קל"ה: ו':

כל אשר־חפץ ה' עשה בשמים ובארץ בימים וכל־תהמות:

Whatsoever the L-RD pleased, that hath He done, In heaven and in earth, in the seas and in all deeps;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第10段

הים ראה וינס
“海看见就逃走；约旦河转回。”《诗篇》114篇追忆出埃及时自然让步的情景；这篇 maamar 将其解读为：היי (Havayah) 统御 אלקים (Elokim)，后者是自然之名。

Psalms 114:3 תהילים קי"ד:ג

הים ראה וינס וינס היסב לאחור:

The sea saw it, and fled; The Jordan turned backward.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

ההופכי הצור
诗篇作者说，הי “使磐石变为水池，使燧石变为水泉”，追忆旷野中从磐石流出的水。这篇 maamar 指出，燧石属于火元素，然而水却从中涌出：היי (Havayah) 改变自然。

Psalms 114:8 תהילים קי"ד:ח

ההפכי הצור אגם-מים חלמיש למעינו-מים:

Who turned the rock into a pool of water, The flint into a fountain of waters.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第11段

מי לי בשמים
诗篇作者亚萨 (אסף) 对 הי 说：“我在天上有谁呢？除你以外，我在地上别无所求。”这篇 maamar 引用这句话，说明灵魂除了与 הי 紧紧相连之外，别无所求。

Psalms 73:25 תהילים ע"ג:כ"ה

מי-לי בשמים ועמך לא-תפצתי בארץ:

Whom have I in heaven but Thee? And beside Thee I desire none upon earth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים עג, כה.

מאן דלא טעים מרירו למיתקו
在《Zohar》(זהר)的序言中，天上的学院询问：在那些来到这里的人中，谁在来此之前“曾把黑暗转为光明，并尝到苦味如同甜味”？它宣告，凡是没有每天渴望这一点的人，“在这里便没有份”。这篇 maamar 引用这段话，作为神圣事奉的目标。

Zohar I, 4a ד, זח"א

KEHOT 注释

זח"א ד, א. ראה באוה"ת דרושים לחנוכה (כרך ב) שלה, א שמציין לד"ה ויחל משה דשם פי' דטעים מרירו למיתקא זהו גבוה ממהפך חשוכא לנהורא ע"ש.

חשוכא לנהורא
这里指《Likkutei Torah》(לקוטי תורה) Va' eschanan 2a, 并说“尝苦如甜”所指的正是“那些在苦难中欢喜的人”。

KEHOT 注释

ביהל אור ע' תטו מציין ללקו"ת ואתחנן ב, א. וטעמין מרירו למיתקא זהו ענין השמחים ביסורים.

第13段

שהיה מסלסל בשערו
米德拉什讲述，约瑟一被委任管理他主人的家，就开始饮食享乐、卷曲头发。הי 说：“你父亲穿着麻衣、坐在灰中为你哀悼，你却卷曲头发？你的女主人将与你为敌。”于是，“他主人的妻子把目光投向约瑟。”

Midrash Tanchuma, Vayeshev 8:3 י"ג:ח' וישב ח' /

כיון שראה רבו פו, מסר לו את כל המפתחות ולא היה יודע אחריו כלום, שכן אומר, הן אדני לא ידע אתי מה בבית. כיון שראה יוסף את עצמו בכך, התחיל אוכל ושותה, מסלסל בשערו, ואומר ברוך המקום שהשפיעני בית אבי. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אביך מתאבל עליך בשם ואפך, ואמה אוכל ושותה ומסלסל בשערה, הרי אדונתך מזדווגת לך ומצרה לך. לךך כתיב: ותשא אשת אדניו. וימאן,

When his master became aware of this, he entrusted him with the keys of the household, and concerned himself no longer with any household matters, as is said: Behold, my master, having me, knoweth not what is in the house (ibid., v. 8). As soon as he realized his own importance, he began to eat, drink, and curl his hair, and say: “Blessed be the Omnipotent One who has caused me to forget my father’s house.” Whereupon the Holy One, blessed be He, rebuked him, saying: Your father mourns for ...

Midrash Tanchuma -- Torat Emet (Public Domain) · Midrash Tanhuma-Yelammedenu, trans. Samuel A. Berman (CC-BY)

כדאיתא בגמרא
Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。
KEHOT 注释

ראה ב"ר פ' פז, ג. ובתנחומא וישב ח'.

ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה
波提乏 (פוטפר) 将一切交给约瑟 (יוסף) 手中之后，托拉又补充说：“约瑟形体俊美，容貌悦目。”这引出了下文。关于这节经文的米德拉什，是本篇论述 (מאמר, maamar) 教导约瑟卷曲头发的依据。

Genesis 39:6 בראשית ל"ט:ו

ויעזב כל-אשר-לו ביד-יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם-הלחם אשר-הוא אוכל ויהי יוסף יפה-תאר ויפה מראה:

And he left all that he had in Joseph’s hand; and, having him, he knew not ought save the bread which he did eat. And Joseph was of beautiful form, and fair to look upon.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה
对于“他主人的妻子把目光投向约瑟”这句话，米德拉什回溯到“约瑟形体俊美”：他就像一个壮汉站在街上，描眼、整发，有人对他说：“你若如此强壮，这里有只熊，去同它搏斗吧！”本篇 maamar 引用这段话，以说明约瑟留意自己的头发。

Bereshit Rabbah 87:3 פ"ז:ג' בראשית רבה

(איוב לד) לכן אנשי לבב שמעו לי מה היא אומנתו של הקב"ה? כי פועל אדם ישלם לו. ר' מאיר ור' יהודה ור' שמעון, ותשא אשת אדוניו את עיניה, מה כתיב למעלה מן הענין, ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה,

第14段

76

התפלה שהיא במקום הקרבנות

| 此处文字引自 Berakhot 26a:17; 下方列出相关段落。

ברכות כ"ו א"י:17 Berakhot 26a:17

איבעיא להו: טעה ולא התפלל מנחה, מהו שיתפלל ערבית שמים? אם תמצא לומר, טעה ולא התפלל ערבית מתפלל שחרית שמים, משום דחד יומא הוא, דקתיב: "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד", אבל הקא תפלה במקום קרבן היא, וכיון דעבר יומו בטל קרבנו. או דילמא כיון דצלותא רחמי היא, כל אימת דבעי מצלי ואזיל.

The question was asked : How is it if one erred and omitted the afternoon Tefillah — shall he say it twice in the evening ? If thou thinkest thou canst answer [by quoting] "If one erred and omitted the evening Tefillah, he should say it twice in the morning," [that is different] because it is one day ; as it is written, "And there was evening and there was morning one day " (Gen. i. 5). But here the Tefillah is the substitute for the sacrifice, and the day ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 注释

ברכות כו, א.

77

התפלה שהיא במקום הקרבנות

拉比约书亚·本·利未（יהושע בן לוי）教导说，祷告是按照每日的祭献而设立的，因此这篇 maamar 将祷告称为“代替祭献”。（Kehot 的注释印作 26a；这段教导见于 26b。）

ברכות כ"ו ב:7 Berakhot 26b:7

יעקב תקו תפלת ערבית, שנאמר: "ויפגע במקום וילין שם", ואין "פגיעה" אלא תפלה, שנאמר: "ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תקגע ביי"

Jacob instituted the evening Tefillah ; as it is said, "And he lighted [paga] upon the place, and tarried there all night" (Gen. xxviii. 11) — "alighting" means prayer; as it is said, "Therefore pray not thou for this people, neither lift up cry nor prayer for them, neither make intercession [paga] to Me" (Jer. vii. 16).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

第15段

78

ונגלה כבוד ה'

以赛亚（ישעיהו）在安慰的预言中预言说：“הוי'（Havayah）的荣耀必将显现，凡有血肉之躯的都要一同看见。”这篇 maamar 将此作为化黑暗为光明的目标：ה'的荣耀在下界显现，如同在上界显现一样。

ישעיהו מ"ה:5 Isaiah 40:5

ונגלה כבוד ה' ונראו כל-בשר יחדו כי פי ה' דבר:

And the glory of the L-RD shall be revealed, and all flesh shall see it together; for the mouth of the L-RD hath spoken it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

לגבור שהיה עומד בשוק וממשמש בעיניו, ומתקן בשערו, ומתלה בעקיבו. אמר: לי נאה, לי יאי, נאה, גבור. אמרו ליה: אי את גבור, אי את יאי, הא דובא קמך קופצה :

"His master's wife cast her eyes." "Therefore, men of heart, hear me" (Job 34:10) — what is the craft of the Holy One blessed be He? "For He pays a person for his action" (Job 34:11) — [as stated by] Rabbi Meir, Rabbi Yehuda, and Rabbi Shimon.84:7, where these Sages state what slanderous reports Joseph brought to Jacob about his brothers. The midrash there asserts that the challenges later faced by Joseph, including his encounter with Potiphar's wife, was punishment for his slandering his brothers. "His master's wife cast her ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

73

ותשא אשת אדוניו

“这些事以后，他主人的妻子把目光投向约瑟。”米德拉什将“这些事以后”解读为约瑟留意自身容貌所招致的结果；本篇maamar引用了这段解释。

בראשית ל"ט:7 Genesis 39:7

ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת-אדניו את-עיניה אליוסף ותאמר שכיבה עמי:

And it came to pass after these things, that his master's wife cast her eyes upon Joseph; and she said: 'Lie with me.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

74

טעמו וראו

הוי' (דוד) 呼唤敬畏 的人: “你们要尝尝，便知道 (Havayah) 是美善的; 投靠祂的人有福了。”本篇maamar 将“尝”解作: 人的心转向之后，必须逐渐尝到的甘甜，也就是《Zohar》(זהר) 所说的尝苦为甜。

תהילים ט"ז:9 Psalms 34:9

טעמו וראו כי-טוב ה' אשרי הגבר יחסה-בו:

O consider and see that the L-RD is good; Happy is the man that taketh refuge in Him.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים לד, ט.

75

אז תתענג על הוי"ה

以赛亚（ישעיהו）应许尊崇安息日（שבת, Shabbos）的人：“那时，你必以 ה'为乐。”本篇maamar以此说明，世俗的享乐将由这种愉悦取代。

ישעיהו נ"ח:14 Isaiah 58:14

אז תתענג עליה ותרפכתיה עלי- [במתי] (במותי) ארץ והאכלתיה ונתלת יעקב אביך כי פי ה' דבר:

Then shalt thou delight thyself in the L-RD, And I will make thee to ride upon the high places of the earth, And I will feed thee with the heritage of Jacob thy father; For the mouth of the L-RD hath spoken it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

ישעיה נח, יד.

第 16 段

79

נר מצוה ותורה אור

所罗门（שלמה）劝儿子谨守父亲的诫命，不可离弃母亲的教导：“因为诫命（מצוה, mitzvah）是灯，教导（תורה, Torah）是光；训诫的责备是生命之道。”显然，字面上说的是父母的教诲；这篇讲论（מאמר, maamar）则将其解读为诫命（מצוות, mitzvos）和 תורה：灯指借着诫命从下而上的提升；光指从上而下引来的 תורה，而这光是经由灯而来的。

Proverbs 6:23ג'כ"ו: משלי ו'

כי נר מצוה ותורה אור וְדָרֶךְ חַיִּים תּוֹכָחוֹת מוֹסֵר:

For the commandment is a lamp, and the teaching is light,
And reproofs of instruction are the way of life;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 17 段

80

ש"ה וביאור — ענין אותיות מה ענינם

这说明了本段的用意：既然maamar上文说，世界是通过言语的字母创造的，使“有”成为一个独立的存在，那么这里便进一步说明，字母的根源极其高超，只是后来被降下，成为一种外衣。

KEHOT 注释

ראה אוה"ת חנוכה כרך ב שלה, ב "דלעיל ביאר שע"י אותיות הדבור בע"מ נברא העולם נמשך שיהי' היש דבר נפרד, ולכן מבאר ששרש האותיות ממקום גבוה מאד רק נשפלו להיות לבוש."

81

האותיות נחלקות במבטא ע"י ה' מוצאות

此处引述了字母按照口腔五个发音部位区分的说法。

KEHOT 注释

ראה בד"ה תקעו תר"ן ע' ... בענין התחלקות האותיות.

82

אין המוצאות כלי המבטא דומים לכנור

那里也说，字母并不像由声音和动作组合而成、从乐器中发出的声音；并且详细阐述了乐器与字母之间的区别。

KEHOT 注释

וכ"כ במאמרי אדה"ז ענינים ע' עו "אין ענינים כענין צירופי קולות ותנועות המצטרפי' להשמע מכלי המוזיקע". ושם מבאר בארוכה ההפרש בין כלי ניגון לאותיות. וראה שם ע' שכב. המשל מכלי המוזיקע מובא גם בסה"מ תקס"ג ע' רה.

83

שהרי מאליהן ומעצמן יוצאות

注释说，字母自行发出这一点，在那里有所阐释。

KEHOT 注释

מבואר באוה"ת בשלח ע' שצא.

第 18 段

84

ויהי האדם לנפש חי

ויהי האדם לנפש חי向人的鼻孔吹入生命的气息，“人便成了活的灵魂。”本篇将“活的”（חיה, Chayah）理解为字母所由出的灵魂层次。

בראשית ב' ז': Genesis 2:7

וַיִּצְרֶה ה' אֱלֹקִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִרֶגֶזְאֲדָמָה וַיִּפְחַ בְּאַפִּיו נְשָׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

...נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא

Then the L-RD G-d formed man of the dust of the ground,
and breathed into his nostrils the breath of life; and man be-
came a living soul.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

בראשית ב, ז.

85

ות"א לרוח ממללא

其中评论说，可以说，这指的是字母的形体，而字母的质料则是从心的气息中引出的。

KEHOT 注释

ראה אוה"ת חנוכה שלה, ב "מ"מ י"ל זהו צורת האותיות אבל חומר האותיות נמשך מהבל הלב". במאמרי אדה"ז ענינים ע' עו מביא זה בשם כתבי האריז"ל שנפש מליאה אותיות וכמ"ש לנפש חי'.

86

לרוח ממללא

昂克罗斯（אונקלוס）将“活的灵魂”译作“能说话的灵”，由此以言语作为人的灵魂的标志。本篇借此指出，字母的根源在于 < bdi lang="he">חיה。

תרגום אונקלוס על בראשית ב' ז': Onkelos Genesis 2:7

וַיִּבְרָא יְיָ אֱלֹקִים יָת אָדָם עָפָר מִן אֲדָמָה וַיִּפֹּחַ בְּאַפּוֹהִי נְשָׁמָה דְחַיִּי וַהֲוֵת בְּאָדָם לְרוּחַ מִמְלָלָא:

Sifsei Chachomim Chumash, Metsudah Publications, 2009 (CC-BY-NC)

第 19 段

87

ונשמת שדי תבינם

最年轻的发言者以利户（אליהו, Elihu）告诉约伯（איוב, Job）和他的朋友们，理解并非随着年岁而来；乃是 שדי (Shaddai) 在人里面的气息（נשמה, neshamah）赐人理解力。这篇 maamar 借此经文，将 נשמה 与理智上的领悟相联系。

איוב ל"ב ח': Job 32:8

אכן רוח־היא כְּאֵנוֹשׁ וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תִבְיִנָם:

But it is a spirit in man, And the breath of the Almighty, that
giveth them understanding.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

איוב לב, ח.

88

אלא שקבען בפה

Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。

KEHOT 注释

ספר יצירה פ"ב.

89

שקבען בפה

《Sefer Yetzirah》（ספר יצירה）描述二十二个字母，说它们刻于声音之中，凿于气息之中，并“安置在口中五处”：אחה"ע (Alef-Ches-Hei-Ayin)、בומ"ף (Beis-Vav-Mem-Pei)，等等。这篇 maamar 将“安置在口中”解读为：口所做的只是固定这些字母；这些字母的创造则发生在更高的层面。

ספר יצירה ב' ג': Sefer Yetzirah 2:3

עשרים ושנים אותיות יסוד חקוקות בקול חצובות ברוח קבועות בפה
בחמשה מקומות אחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסשר"ץ [בדפוס

מנטובה נוסף במשנה זו: קשורות בלשון כשהלכת בגחלת, אחה"ע משמשת בסוף הלשון ובבית הבליעה, בומ"ף בין השפתים ובראש הלשון, גיכ"ק על שלישיתה של לשון נכרתת, דטלג"ת בראש הלשון משמשת עם הקול, וסצר"ש בין השניים ולשון שכוונה ושטותה. וע"ז קאי פי' הרמ"ב:]:

Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain)

第20段

90 שמט"ט קושר כתרים

《Zohar》(זהר)谈到以诺(חנוך): 他成为“少年”(天使梅塔特隆(מטטרון)), 每天领受一百个祝福, 并“为他的主人打结”。这篇 maamar 将此应用于梅塔特隆提升以色列祈祷的作用。

Zohar I, 37b זח"א לו, בב

KEHOT 注释

ראה זח"א לו, ב. וראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בספר המאמרים תש"ד בתחלתו. ובסה"מ תש"ח ע' 202. ראה סה"מ תרל"ה ע' ר. באוה"ת שה"ש כרך ב ע' תלה מציין לכאן. ובסה"מ תרכ"ז (הוצאת תש"ס) ע' רצד מביא קטע מכאן.

91 שדבור האדם הוא גשמי

Tanya 中论述研习妥拉和祈祷的言语如何升至高处的一章, 被引作出处, 用以说明人的言语具有物质性, 而灵性诸界则与之不同。

Zohar I, 23b זח"א כג, בב

Zohar II, 201b זח"ב רא, בב

KEHOT 注释

ראה זח"א כג, ב. זח"ב רא, ב. וראה תניא פרק מ(נח, א). סה"מ תרכ"ו ע' קנד. סה"מ תרכ"ט ע' רכ. וראה גם אוה"ת תזריע ע' תקכד.

第21段

92 התפלה היא בקשת יה"ר

该注释引用《Kuntres Acharon》中这篇论述, 说明祈祷是一种请求: “愿有意愿”(Yehi ratzon), 即愿一种意愿得以产生。

KEHOT 注释

ראה קו"א לתניא ד"ה להבין מ"ש בפע"ח. סה"מ תרכ"ז ע' תלג.

93 החכמה מחייבת . . אין יסורים בלא עון

KEHOT 对这些文字所列的出处指引(其注释见下方)。

KEHOT 注释

ילקוט שמעוני תהלים ס"י כה ע"פ טוב וישר רמז תשב.

94 אין יסורים בלא עון

拉比阿米(רבי אמי)教导说: “没有不因罪而来的死亡, 也没有不因罪孽而来的苦难。”本篇 מאמר 将此作为托拉的智慧 < bdi lang="he">חכמה 所作的裁断, 而祈祷能够超越这一裁断。

Shabbat 55a:17-18 שבת נ"ה א:י"ז-י"ח

אמר רב אמי: אין מיתה בלא חטא, ואין יסורים בלא עון. אין מיתה בלא חטא — דקתיב: “הַנֶּפֶשׁ הַחַטָּאָה הִיא תָמוּת בִּן לֹא יֵשׂא בְעוֹן הָאֵב וְאֵב לֹא יֵשׂא בְעוֹן הֵבן צְדָקָה הַצַּדִּיק עָלָיו תִּהְיֶה וְרַשְׁעָת הָרָשָׁע עָלָיו תִּהְיֶה

...נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא

וגו'". אין יסורים בלא עון — דקתיב: “וּפְקֻדָּתִי בְשִׁבְט פְּשָׁעִים וּבְנִגְעִים עֲוֹנִים”.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

95 כי הננה התפלה . . ורבו פשעיו

注释指出, 此段引自该处。

KEHOT 注释

מובא באוה"ת פ' בהעלותך ע' תד.

96 נמשך רצה"ע . . ורבו פשעיו

文中说, 这种引下来自高于意愿本身的“意愿之主”, 并与“长久忍耐(erech apayim)有关; 因此才说: “我向长鼻之主祈求”, 正如“为我的名, 我要延长忍耐”。

KEHOT 注释

באוה"ת פ' בהעלותך ע' תד “והמשכה זו מבחי' בעל הרצון שלמעלה מבחי' רצון כמו שיובן ממ"ש בת"א בד"ה בשלה פרעה בענין כמה ארך אפים כו' שהוא למעלה מעלה מבחי' רצון ונק' בעל הרצון וע"ז אמרו לבעל החוטם אני מתפלל כמ"ש למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך ועמ"ש בלקו"ת בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים ” עכ"ל.

第22段

97 שארז"ל כשישראל אומרים יהא שמו הגדול מבורך

当以色列人进入会堂和经学院, 并回答说: “愿祂伟大的名得蒙祝福”时, קב"ה (Kudsha Brich Hu, 意为「圣者, 愿祂受颂赞」)便点头说道: “在自己的家中如此受赞颂的君王, 何其有福!” 这篇 maamar 将点头解读为上层意愿(רצון, ratzon)的引下。

ברכות ג' א:י"ד Berakhot 3a:14

... תייד וחי ראשך, לא שעה זו בלבד אומרת קך, אלא בכל יום ויום, שלש פעמים אומרת קך. ולא זו בלבד אלא, בשעה שישאל נגנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין "יהא שמיה הגדול מבורך", מקדוש ברוך הוא מנענע ראשו, ואומר: אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו קך, מה לו לאב שהגלה את בניו, ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם.

Then he said to me, "My son, what sound didst thou hear in that ruin ?" I answered, "I heard a Bat Kol moaning like a dove, crying, 'Alas for My children for whose iniquities I destroyed My house, burnt My Temple, and exiled them among the nations !'" He said to me, "By thy life and the life of thy head, not only at this hour does it so cry, but thrice daily it exclaims thus. Moreover, whenever the Children of Israel enter their Synagogues and Houses of ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 注释

ברכות ג, א. נתבאר בארוכה בלקו"ת פ' שלח מח, ב. נ, א. פ' חוקת סז, ב. דרך מצותיך טז, א. קכד, א. ועוד.

第24段

98 דאורייתא מחכמה נפקת

关于“你们要成为归于我的圣洁之人”, 《Zohar》(זהר)说: “托拉出自智慧(חכמה, Chochmah)”, 也就是出自称为“圣”的地方; 而智慧则出自称为“至圣”的地方。这篇

maamar借此说明，托拉处于智慧的层级，低于字母；字母则根源于冠冕（כתר, Kesar）。

Zohar II, 121a א"ב קכא, זח"ב

KEHOT 注释

זח"ב קכא, א. וראה שם פה, א.

99

דאורייתא מחכמה נפקת

关于“我儿，要听你父亲的训诲”，拉比伊扎克（רבי יצחק）说：“托拉出自至高的智慧（חכמה）”；拉比约西（רבי יוסי）说出自理解（בינה, Binah）；拉比耶胡达（רבי יהודה）最后指出，其中包括两者。Kehot的注释将此列为这项教导的第二个出处。

ספר הזהר, יתרו כ"א:שע"ח-21:378-22:389 Zohar, Yitro
כ"ב:שפ"ט

According to R. Judah, “father” represents Wisdom (Hokhmah) and “mother” Understanding (Binah). Said R. Judah: ‘Both interpretations mean one and the same thing, for we have been taught that the Torah emanated from the Supernal Wisdom.’ R. Jose said that the Torah emanated from Understanding, for it says: “to perceive the words of understanding” and “forsake not the Torah of thy mother”.

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

100

והאותיות שרשן למעלה בבחי' כתר

它提出一个问题：《Torah Ohr》的maamar <LeSusasi> 说，托拉的言语根源在至高的智慧；而分海时，因为启示来自冠冕，所以必须“你们要静默”。

KEHOT 注释

באור"ת יתרו ע' תשצג הקשה "וצ"ע בד"ה לסוסתי בתו"א פ' בשלח אומר הדבור תורה שרשו מחכמה עילאה סוסין דוכרין ובק"ס צ"ל ואתם תחרישון לפי שהגילוי מכתר "ע"ש. בהמשך מצה זו תר"מ סעי' ה' ע' קכה: "ולכן נשפלו להיות לבוש שבהם יתגלה אור התורה." ע"ש.

101

ואותיות מלשון אתא

在关于杜玛的预言中，守望者回答从西珥呼唤他的人说：“早晨来临（אתא, asa），夜晚也来临”；这番回答用的是阿拉姆语，asa意为“来了”。这篇maamar将字母（אותיות, otiyos）与这个表示“来临”的词联系起来，因此把字母理解为引下的通道。（背景：Steinsaltz Tanakh）

ישעיהו כ"א:י"ב Isaiah 21:12

KEHOT 注释

ישע"י כא, יב. ראה במאמרי אדה"צ ענינים ע' סו שלשון אותיות הוא לשון התרגום. בכמה מקומות מובא שהוא מלשון "אתא בוקר" ע"פ ישע"י כא, יב. או מלשון "ואתה מרבבות קודש", "אותיות שאלוני". בד"ה ושבתי בשלום תשמ"ה סעי' יא (נדפס בסה"מ מלוקט ח"ב ע' קסד) הערה 85 מציינן לכאן ומוסיף: סה"מ תקס"ג ח"א ע' שיא. אור"ת [ויצא] קצה, ב בשולי הגיליון. אור"ת בשלח ס"ע שצא ובכ"מ. ראה שלי"ה ג, ב.

102

והנה התורה נתלבשה . . שבהן ועל ידן נמשך להיות התורה

注释说，这段话引自该处。

KEHOT 注释

מובא באור"ת נ"ך כרך ב ע' תתקו. המשך מצה זו תר"מ ע' קכה.

第25段

103

כאשר יאמר משל הקדמוני

大卫（דוד）在洞穴中饶了扫罗（שואל）一命后，对他说：“正如古人的箴言（原初者的寓言，משל הקדמוני, mashal hakadmoni）所说：‘恶人所出的是恶行。’”因此，他自己的手不会加害扫罗。这篇 maamar 将这句话解作“原初者的寓言”，即托拉。

I Samuel 24:14 א כ"ד:י"ד שמואל א

פאָשער יאָמער מִשַּׁל הַקִּדְמוֹנִי מִצֵּא רִשְׁעִים וְיָדִי לֹא תִהְיֶה בָּדָד:

As saith the proverb of the ancients: Out of the wicked cometh forth wickedness; but my hand shall not be upon thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

שמואל-א כד, יד.

104

שהתורה נקראת בשם משל הקדמוני

那段文字解释说，托拉被称为“太初者的比喻”，因为世界的太初者就是无限之光本身：环绕一切世界的光和充满一切世界的光都与世界相关，而祂的本质根本不属于世界这一范畴。

Makkot 10b:3-4 י' ב:ג-ד'3-4 מכות י

רבי שמעון בן לקיש פתח לה פתחא להאי פרשתא מהכא: "וְאָשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹקִים אָנָּה לִידּוֹ וְגו'". "פאָשער יאָמער מִשַּׁל הַקִּדְמוֹנִי מִרְשָׁעִים יֵצֵא רִשְׁעִים וְגו'". בְּמָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר – בְּשֵׁנֵי בְנֵי אָדָם שֶׁהָרְגוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ, אֶחָד הָרַג בְּשׁוֹגֵג וְאֶחָד הָרַג בְּמִזִּיד, לָזֶה אֵין עֲדִים וְלָזֶה אֵין עֲדִים. הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לְפִנְיָהּ אֶחָד, זֶה שֶׁהָרַג בְּמִזִּיד יוֹשֵׁב תַּחַת הַסּוֹלָם, וְזֶה שֶׁהָרַג בְּשׁוֹגֵג יוֹרֵד בַּסּוֹלָם, וְנִפְלַע עָלָיו וְהָרְגוּ, זֶה שֶׁהָרַג בְּמִזִּיד – נִהָרַג, וְזֶה שֶׁהָרַג בְּשׁוֹגֵג – ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 注释

ראה לקמן צח, ב. ראה אור"ת פ' וארא ע' קנב שמציין לרש"י במס' מכות י, ב שהיא התורה שהיא משל של הקב"ה שהוא קדמונו של עולם.

105

שהתורה נקראת בשם משל הקדמוני

拉希（רש"י）将“古者的寓言”解释为托拉，也就是“קב"ה”（Kudsha Brich Hu，意为「圣者，愿祂受颂赞」）的寓言；祂是世界的原初者”。Kehot的注释所引《Or HaTorah》（אור התורה）指出了这段拉希的解释，以支持这篇 maamar 的解读。

Rashi on Makkot 10b:3:1 א' ב:ג-א'3:1 על מכות י' רש"י

והאלקים אנה לידו - זהו שאמר הכתוב כאשר יאמר משל הקדמוני מרשעים יצא רשע משל הקדמוני היא התורה שהיא משל הקב"ה שהוא קדמונו של עולם והיא אמרה מרשעים יצא רשע והיכן אמרה והאלקים אנה לידו והיא הקב"ה ממציא מכשול לאדם לחטוא אלא ע"י שהיו שניהם רשעים ההורג והנהרג ההורג היה חייב גלות ואין עד בדבר והוא לא גלה והנהרג היה חייב מיתה ואין עד בדבר ולא נהרג לפיכך הקב"ה מזמנן לפונדק אחד כו':

Vilna Edition (Public Domain)

第 26 段

106

וביד הנביאים אדמה

ה'借何西阿（הושע）说：“我曾向先知们说话，并增多异象；我借着先知们显现为可比拟的形象（אדמה, adameh）。”先知们是借着形象感知祂的。该篇 maamar 将此解读为：预言所把握的只是 ה' 的形似（דמות, demus）。

Hosea 12:11 א"י:ב' הושע

וְדַבַּרְתִּי עַל־הַנְּבִיאִים וְאֶנְכִּי חֲזוֹן הַרְבֵּיתִי וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה:

I have also spoken unto the prophets, And I have multiplied visions; And by the ministry of the prophets have I used similitudes.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

הושע יב, יא.

107

וחז"ל המשילו מראה הנבואה לאספקלריא

《塔木德》教导说，所有先知都是透过一面不发光的镜子（אספקלריא, aspaklaria）观看，而摩西（משה）则透过一面发光的镜子观看。该篇借这一意象说明，预言所见的只是形似。

Yevamot 49b מ"ט במות

KEHOT 注释

יבמות מט, ב.

第 27 段

108

כי לא יראני

ה'对摩西（משה）说：“你不能看见我的面，因为人不能看见我而仍然活着。”这篇 maamar 引用这句话，以说明 ה' 自身超越任何形象，因而无法被把握。

Exodus 33:20 ל"ג:כ' שמות

וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאוֹת אֶת־פָּנַי כִּי לֹא־יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי:

And He said: 'Thou canst not see My face, for man shall not see Me and live.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

שמות לג, כ.

109

וכמשארז"ל

Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。

KEHOT 注释

במד"ר ס"פ נשא.

110

כי לא יראני כו' וכמשארז"ל

在拿梭篇（נשא）末尾，米德拉什（מדרש, Midrash）阐释“人不能看见我而仍然活着”这句话：拉比阿基瓦（רבי）说，即使承载宝座的活物（חיות, Chayos）也看不见荣耀；本·阿扎伊（בן עזאי）补充说，即使是生命永恒的侍奉

...נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא

天使，也看不见荣耀。这篇 maamar 借此说：ה' 自身超越一切形象。

Bamidbar Rabbah 14:22 ב"ד:כ"ב

111

וידבר שלשת אלפים משל

关于所罗门（שלמה）的智慧，经文说：“他讲了三千条箴言（משלים, meshalim），他的诗歌有一千零五首。”显然，משל（mashal）本指箴言；这篇 maamar 将这个术语理解为“譬喻”，即借以呈现更深层思想的形象，并将这些譬喻视为所罗门对 Torah（תורה）律法之灵性意义的阐释。

I Kings 5:12 א'ה'י:ב' מלכים

וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאֶלֶף:

And he spoke three thousand proverbs; and his songs were a thousand and five.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

מלכים-א ה', יב. ראה ספר המאמרים ת"ש ע' 103. וראה באוה"ת כאן שלה, ב שכתב "נמצא מבאר כאן שהאותיות שהן הכלים בשרשן גבוה מהאור, ולעיל אמר דעיקר בריאת היש הוא מן האותיות, צ"ל רק בשרשן גבוהים יותר אבל בהתלבשותן למטה ע"י רבוי בחי' הם למטה מהחכמה ע"ש.

112

על כל דבר מד"ת

拉夫·哈姆努纳（רב המנונא）阐释“他讲了三千个譬喻（משלים, meshalim）”这句话：所罗门为 Torah（תורה）中的每一项、每一件事都讲了三千个譬喻。这篇 maamar 将这些譬喻视为 Torah 律法的灵性含义。

Eruvin 21b:21 א"ב:כ' עירובין

אמר רב המנונא, מאי דקתיב: 'וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאֶלֶף' — מלמד שאמר שלמה על כל דבר ודבר של תורה שלשת אלפים משל, על כל דבר ודבר של סופרים חמשה ואלף טעמים.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

第 28 段

113

שלשת אלפים משל

论到所罗门王（שלמה）的智慧，经上说：“他说了三千个箴言或比喻（משלים, meshalim）。”这篇 maamar 将这个数目解读为所罗门所领会的三千个灵性层次；每一层都是其上一层的比喻。

I Kings 5:12 א'ה'י:ב' מלכים

וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאֶלֶף:

And he spoke three thousand proverbs; and his songs were a thousand and five.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

114

שלשת אלפים מדרגות

该段解释所罗门的三千个譬喻：托拉至高智慧的光要降至较低的世界，就必须披上一个譬喻；再下一层世界则需要这个譬喻的譬喻，如此层层递下，直至三千层。

KEHOT 注释

ראה לקמן קכב, ב. ובאוה"ת שם.

115

וכולם אינן רק בחי' משל

此处援引该注释，以说明这一切层次都不过是譬喻。

KEHOT 注释

ראה בהדרן על הרמב"ם תשמ"ט הערה 31.

第 30 段

116 ארז"ל דוד הע"ה היה מחבר

那里引用了 Sefer HaBahir (另一种读法: Maayan HaChochmah) 的说法: 大卫王“将上界的托拉与圣者, 愿其受颂相联”; 该处解释说, 上界的托拉也由引下构成, 只不过性质截然不同。

KEHOT 注释

ספר הבהיר מובא בלקו"ת פ' שלח נא, א. בדרך מצותיך עה, ב מציינ לוח"ג רכב, ב (כנראה שזהו ציון המו"ל הראשון). וכ"ה באוה"ת נ"ך כרך ב ע' תקיד. ראה ספר הבהיר סי קצו.

117 היה מחבר תורה של מעלה בהקב"ה

《巴希尔》(בהיר, Bahir) 说, 大卫 (דוד) 昼夜研习妥拉 (תורה, Torah), “会使上方的 < bdi lang="he">תורה 相联”; 因为人每逢为 תורה 本身而研习 תורה, 上方的 תורה 便与 קב"ה (Kudsha Brich Hu, 意为「圣者, 愿祂受颂赞」) 相联。本篇论述 (מאמר, maamar) 将此解释为从无限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof) 引下 תורה 的字母。

ספר הבהיר קצ"ו Sefer HaBahir 196

... הואיל ולא יכלתי לו, לא יגורך רע (שם ה' ה), ובמה יכל לו דוד, בגרסתו, שלא היה שותק לילה ויום, והיה מחבר תורה של מעלה, כי כל שעה שאדם לומד תורה לשמה התורה של מעלה מתחברת להקב"ה, והיינו דאמרינן לעולם ילמוד אדם תורה ואפי' שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ומאי ניהו תורה דאמרת, היינו כלה שמקושטת ומעוטרת ומוכללת בכל המצות, והיא אוצר התורה, והיא ארוסתו של הקדוש ברוך הוא דכתיב (דברים ל"ג ד) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, אל תקרי מורשה אלא מאורסה. הא כיצד ...

Torat Emet Sefer HaBahir (Public Domain)

118 אשר יעשה אותם האדם

יְהוָה יְהוָה (משה) 对以色列说: “你们要遵守我的律例和我的典章; 人遵行它们, 就必因它们而活。” 本篇论述将“遵行它们”解作“造作它们”: 人造作 תורה。

ויקרא י"ח:ה' Leviticus 18:5

וְשִׁמְרָתֶם אֶת־חֻקֵּי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּכֶם וְחֵי פְקֶם אֲנִי
Havayah

Ye shall therefore keep My statutes, and Mine ordinances, which if a man do, he shall live by them: I am the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

ויקרא יח, ה.

119 מעלה אני עליהם כאלו עשאוני

论到“你们要遵行它们”, 《佐哈尔》(זהר, the Zohar) 说, 竭力遵行诫命 (מצוות, mitzvot) 的人使圣名臻于完美; 正如大卫行在 תורה 的道路上, 仿佛在上方“造了一个名”。Kehot 的注释将此用于“仿佛是你造了我”这句话。

זח"ג קיג, בבב Zohar III, 113b

ויקרא רבה ל"ה:ו Vayikra Rabbah 35:6

KEHOT 注释

זח"ג קיג, ב. וראה ויק"ר לה, ו.

120

מעלה אני עליכם כאלו עשאוני

论到“你们要遵行它们”, 米德拉什 (Midrash) 说, 遵行 תורה 的人被视为仿佛造作了它们, 甚至仿佛造作了自己。(Kehot 注释标为 35:6; 按 Sefaria 的编号, 该段是 35:7o)

ויקרא רבה ל"ה:ז Vayikra Rabbah 35:7

121

ותורה אור

按其字面意义, “诫命是灯, 教诲是光”说的是父母的教导 (《箴言》6:20)。本篇论述将其解作诫命与 תורה, 并解释 תורה 为何称为“光”: 它放射无限之光, 但唯有借助诫命 (מצוה, mitzvah) 之灯盏才得以如此。

משלי ו:כ"ג Proverbs 6:23

כי נר מצוה ותורה אור וְנֶרְךָ חַיִּים תּוֹכַחֲת מוֹסֵר:

For the commandment is a lamp, and the teaching is light, And reproofs of instruction are the way of life;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 31 段

122

שיש אויר סביב האור

阿尔特雷贝在该处解释, 隐藏越深, 所需的光就越强: 在房屋里, 一盏灯便足够; 但在空气浓厚的地窖里, 则需要很强的光, 小小的火焰可能会被空气的粗重所熄灭。

KEHOT 注释

ראה לקו"ת סה, סע"ד. אתהלק לאזניא ע' צט. סה"מ תרע"ח ע' שיו.

123

אין כופין כלי ע"ג הנר בשבת

该处也提到了将器皿倒扣在灯上的同一条律法。

KEHOT 注释

בדרך מצותיך עה, ב. ובאוה"ת ויקרא כרך ב ע' תקס מציינ "כמ"ש המג"א ססי רע"ז ס"ק ט". וכ"ה בשו"ע אדה"ז שם.

第 32 段

124

שאויר — אותיות אור י'

关于“要有光”, 《Zohar》(זהר) 说, 无限者 (אין סוף, Ein Sof) 冲破了其隐秘的上界之气 (אוויר, avir), 显露出一个点, 即希伯来字母 י (יוד, yud); 当 י 展开时, 那隐秘的 אויר 所余下的便是 אור (光)。这篇 maamar 以此为基础: אויר 是带有一个隐秘的 י 的 אור, 是光的源头。

זח"א טז, בבב Zohar I, 16b

זח"ג רמה, בבב Zohar III, 245b

KEHOT 注释

זח"א טז, ב. זח"ג רמה, ב. פרדס שער עה"כ ערך אויר. ראה לקו"ת פ' פנחס עז, א. מובא באוה"ת בראשית א, א. נתבאר בארוכה בד"ה יונתי תר"מ ח"ב ע' תפה "פ"י שהוא שרש ומקור בחי' הו"ד שהו"ד הוא בחי' העלם אור שבא לידי גילוי אח"כ, והאויר הוא מקורו שבא ונמשך משם". ראה סידור עדר, א. אוה"ת תזריע כרך ב ע' תקס. סה"מ תרל"ה ע' קצו. בלקו"ת במדבר ו, א מציינ לכאן.

125

שהאויר הוא מקור האור

旁注引用《Tosafos》对 Chullin 127a 的讨论: 生活在 אויר (or, 火) 中和 אויר (空气) 中的生灵, 若进入对方的领

域，各自都会灭亡；旁注还引用了 Likkutei Torah, Chukas 58c。

חולין קכ"ז א:י"א-י"ג/11-13a:127 Chullin

יש לך בריות גדולות באור ויש לך בריות גדולות באור שבאור אילמלי עולות לאור מיד מתות שבאור אילמלי יורדות לאור מיד מתות מה רבו מעשיך ה' תנו רבנן כל שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה אמר ר' זירא מאי קראה (תהלים מט, ב) האזינו כל יושבי חלד אמר רב הונא בריה דרב יהושע ביברי דגרש אינן מן הישוב

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

KEHOT 注释

”ע' בתוס' חולין קכז, א בריות באור כו' באור כו' שבאור אלמלא עולות באור כו' שבאור אלמלא יורדות, לקו"ת ביאור חקת נח, ג — ”הג"ה על גליון תו"א מחסיד. ראה ספר הערכים-חב"ד כרך ב ערך אור טור רכב בענין אור הדק.

第 33 段

126

להאיר אור התורה

此处引述，是为了说明 מצות如何使妥拉之光发亮。

KEHOT 注释

ראה אה"ת תרומה ע' א'שעח.

127

כל המצות נק' בשם צדקה

该段解释，妥拉只有借着 מצות才有真实存在；מצות守护并维系妥拉之光。כללות)是所有 מצות的总/整体表达 (צדקה, klalus)，并为无限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof) 造居所。因此，「谁说：『我只有妥拉』」，连妥拉也没有。

KEHOT 注释

ראה גם לקו"ת ראה כג, ג. שה"ש לח, א. ובכ"מ. ד"ה וידבר כו' וארא אל אברהם תשי"ד.

128

וצדקה תהי' לנו

摩西 (משה, Moshe) 告诉以色列人：他们在 הוי' (Havayah)、他们的 אלקים 面前遵守“这一整条诫命” (מצוה, mitzvah)，这对他们便是义行和功德 (צדקה, tzedakah)。这篇迈阿玛采用 צדקה 的另一层含义，即施舍，并据此将经文理解为：所有诫命 (מצוות, mitzvot) 都是 צדקה。(语境: Steinsaltz Tanakh)

Deuteronomy 6:25 דברים ו':כ"ה

וצדקה תהי' לנו כיינשמו לעשות אתי-כלי-המצוה הזאת לפני ה' אלקינו כאשר צונו:

And it shall be righteousness unto us, if we observe to do all this commandment before the L-RD our G-d, as He hath commanded us.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

דברים ו', כה.

第 34 段

129

להחיות רוח שפלים

ה'说，祂与心灵破碎、灵性卑微的人同住，“使卑微者的灵苏醒，使心灵破碎者的心苏醒。”这篇 maamar 将这些话用

于下方的施舍 (צדקה, tzedakah)，以及施舍在上方所激发的流注。

ישעיהו נ"ז:ט"ו/15:57 Isaiah

כי כה אָמַר רַם וְנִשְׂא שָׁכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מְרוֹם וְקָדוֹשׁ אָשְׁפוֹן וְאֵת־דָּקָא וְשִׁפְלִירוּחַ לְהַחְיֹת רוּחַ שְׁפִלִים וְלְהַחְיֹת לֵב נִדְכָּאִים:

For thus saith the High and Lofty One That inhabiteth eternity, whose name is Holy: I dwell in the high and holy place, With him also that is of a contrite and humble spirit, To revive the spirit of the humble, And to revive the heart of the contrite ones.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

130

דקמיה כולא כלא חשיב

《Zohar》说，在 ה' 面前，“一切都被视为虚无。”这篇 maamar 由此引申说，相对于祂，一切受造物都“卑微而贫乏”。

ספר זוהר, הקדמה 20:188–22:199 Zohar, Introduction

כו':קפ"ח-כ"ב:קצ"ט

第 35 段

131

כל האומר אין לי אלא תורה

拉比约西 (רבי יוסי) 的一则教导中，塔木德总结说，凡声称自己除妥拉之外别无所有的人，“连妥拉也没有”；因为只有遵行诫命 (מצוות, mitzvot) 的人，才算真正学习了妥拉。此篇 maamar 解释说，若没有仁慈，妥拉之光便不会为他照耀。

יבמות ק"ט ב:ד'ה-5/4:109b Yevamot

עָרְבִי שְׁלֻצִיּוֹן — דְּעַבְדִּי שְׁלוֹף דּוּץ. תּוֹקַע עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הֶלְכָּה — דְּתַנְיָא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל הַאֹמֵר אֵין לוֹ תוֹרָה — אֵין לוֹ תוֹרָה. פְּשִׁיטָא! אֵלָא: כָּל הַאֹמֵר אֵין לוֹ אֵלָא תוֹרָה — אֵין לוֹ אֵלָא תוֹרָה. הָא נָמִי פְּשִׁיטָא! אֵלָא דְּאִפִּילוּ תוֹרָה אֵין לוֹ. מַאי טַעְמָא? אָמַר רַב פָּפָא, אָמַר קְרָא: "וְלִמְדַתְּם וְעִשְׂתֶּם" — כָּל שֶׁיִּשְׁנֻ בְּעִשְׂיָהּ יִשְׁנֻ בְּלִמְיָדָה, כָּל שֶׁאֵינוֹ בְּעִשְׂיָהּ אֵינוֹ בְּלִמְיָדָה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 注释

יבמות קט, ב.

132

אמשיך רוח ואיתי רוח

在解释“你要爱”时，Zohar (זוהר) 说，万事皆系于意愿：“灵引动灵，并带来灵”，这暗示于《约伯记》34:14。此篇 maamar 将这两个动词解作两个阶段：先达到字母的根源，然后将无限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof) 引入妥拉。

Zohar II, 162b זח"ב קסב, ב

KEHOT 注释

זח"ב קסב, ב.

第 36 段

133

ואהבת בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך

“你要全心、尽性、尽你一切所有，爱(ה') הוי', 你的。”这篇 maamar 从这些写在门框经文匣 (מזוזה, mezuzah) 中

的话里，看到了一个人自身及其所有的一切都朝向他上升。

Deuteronomy 6:5 וְהָיָה לְךָ לְחַיִּים

וְאַהֲבָתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 37 段

134

בכל ממונך

塔木德将“你要尽心”解释为“以两种倾向”，将“你要尽力”解释为“用你的一切钱财”。这篇 maamar 将此应用于门框经文匣（מְזוּזָה, mezuzah）：它使人的财物提升到对爱的爱中。

Berakhot 54a:6 ברכות נ"ד א'

חַיִּיב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה כְּשֶׁשָּׁמַע בְּרַעְיוֹן עַל הַטּוֹבָה, שְׁנֵאֲמַר: "וְאַהֲבָתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וְגו'". "בְּכָל לִבְּךָ" — בְּשֵׁנֵי יִצְרִיר, בְּיִצְרֵר טוֹב וּבְיִצְרֵר הָרָע. "וּבְכָל נַפְשְׁךָ" — אֲפִילוּ הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ. "וּבְכָל מְאֹדְךָ" — בְּכָל מְמוֹנְךָ. דָּבָר אֲחֵר: "בְּכָל מְאֹדְךָ" — בְּכָל מְדָה וּמְדָה שֶׁהוּא מוֹדֵד לָהּ הֵי מוֹדָה לוֹ.

A man is in duty bound to utter a benediction for the bad even as he utters one for the good ; as it is said, "And thou shalt love the L-rd thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might" (Deut. vi. 5) — "with all thy heart," i.e. with thy two impulses, with the good and the evil impulse ; "with all thy soul," i.e. even if He take thy soul; "with all thy might," i.e. with all thy wealth. Another ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 注释

ברכות נד, א.

135

כאדם החובק . . לקרב אליו ית'

引用这句话，以说明右手拥抱并拉近那些前来亲近他的人这一意象。

KEHOT 注释

ראה ביאורי זהר לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק פ' יתרו ע' רמג.

136

מימינו אש דת

Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。

KEHOT 注释

ברכה לג, ב.

137

מימינו אש דת למו

摩西（משה）的祝福描述他从西奈而来，“从祂右手而出，为他们颁下火焰般的律法”。这篇 maamar 引用此句，说明托拉是从右边而来的火。

Deuteronomy 33:2 דברים ל"ג ב'

וַיֹּאמֶר ה' מִסִּינֵי בָּא וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מִהָר פָּאָרָן וְאַתָּה מִרְבֵּבָת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ:

And he said: The L-RD came from Sinai, And rose from Seir unto them; He shined forth from mount Paran, And He came from the myriads holy, At His right hand was a fiery law unto them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

...נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא

138

כי מזוזה היא בחי' העלאה . . כל הבא לקרב אליו ית'

Kehot 的注释指出，关于此处的进一步解释见 Or HaTorah。

KEHOT 注释

מובא באוה"ת דברים כרך ו ע' ב'רפב וז"ל "והנה מ"ש כי המזוזה היא העלאה זה כמשנת"ל ססעי' ה' [נדפס באוה"ת ואתחנן ע' שנג'] בשם השושן סודות שהיא להעלות נז"ה לחו"ג ומשם לכ"ע, ועיין בסידור שער החנוכה סד"ה להבין שורש ענין מזוזה מימין גבי ומעתה הנה יובן שורש ענין משארז"ל דמזוזה מימין, שם פ"י זה איך שהיא העלאה לבחי' כתר עליון כמ"ש השו"ס, ואיך שע"כ נמשך משם בחי' או"מ במצות מזוזה שנקרא שומר לשמור את האדם וכל רכושו מהזיק קטרוג החיצונים "עכ"ל שם. בסה"מ תרל"ה כרך א ע' יג: "בת"א בד"ה מזוזה מימין פ"י מזוזה מצות העלאת האותיות לשרשם בחי' אויר, ועי"ז נמשך אור התורה שזהו נר חנוכה ."

第 38 段

139

טורא דפרודא

《佐哈尔》（זהר）将“香料山岭”——上方神圣的层级——与其下方的“分隔之山”相对照；在那里，正如“从那里分开”（《创世记》2:10）所说，统一让位于分裂。该篇 maamar 将这一称谓用于公共领域，即“众多者”的领域。

Zohar I, 158a זח"א קנח, זח"א

KEHOT 注释

זח"א קנח, א.

第 39 段

140

רישי' דעשו בעטפא דיצחק

Kehot 的注释为这些文字指向 Genesis 50:13。

בראשית נ"י:ג Genesis 50:13

וַיֵּשְׂאוּ אֹתוֹ בָּנָיו אֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּמַעְרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֶּלֶה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשְּׂדֵה לְאַחֲזִיקָבֶר מֵאֵת עֶפְרוֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מִמְרָא:

For his sons carried him into the land of Canaan, and buried him in the cave of the field of Machpelah, which Abraham bought with the field, for a possession of a burying-place, of Ephron the Hittite, in front of Mamre.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תרגום יונתן בן עוזיאל בראשית נ, יג.

141

רישיה דעשו בעטפא דיצחק

《Targum》（תרגום）记载，以扫（עשו）阻挠雅各（יעקב）下葬时，但的儿子户伸（דן, חושים）砍下了他的头；头滚入洞穴，落在以撒（יצחק）怀中。这篇论述（מאמר, maamar）借用这一意象，说明七个民族在克制（גבורה, Gevurah）——左侧——中的根源。

תרגום יונתן על בראשית 50:13 Targum Jonathan on Genesis 50:13

נ"י:ג

... פלגות מערת כפילתא ומן יד רמז לחושים בר דן ונטל סניפא וקטע רישיה דעשו רשיפא וקנה רישיה דעשו מתגלגל עד דעל לגו מערתא ואמתה בגו עיטפיה דיצחק אבוי וגופיה קברו בגו דעשו כחלל כפילתא ובתר כן קברו יתיה בגוי ליעקב במערת חלל כפילתא דיובן אברהם ית חקלא לאחסנתה קבורתא מן עפרון חתאה על אנפי ממרא

But when his sons had brought him into the land of Kenaan, and the thing was heard by Esau the Wicked, he journeyed from the mountain of Gebala with many legions, and came to Hebron, and would not suffer Joseph to bury his father in the Double Cave. Then forthwith went Naphtali and ran, and went down to Mizraim, and came in that day, and brought the Instrument that Esau had written for Jakob his brother in the controversy of the Double Cave. And immediately he beckoned to Hushim the ...

Targum Jonathan on Genesis (Public Domain) • The Targum of Jonathan ben Uzziel, trans. J. W. Etheridge, London, 1862 (Public Domain)

142 וזהו שארז"ל . . עלמא אמאי קא מקיים

注释说，这一教导在那里也有论述。

KEHOT 注释

ראה גם ד"ה זה באוה"ת ענינים ע' לא. אגדתא הוא בחי' תרגום:

143 在描述每天的诅咒都比前一天更重之后，《Talmud》(תלמוד) 问：世界靠什么得以维系？答道：靠学习次序中的圣洁 (קדושה, Kedushah)，以及在传说与训海 (אגדה, Aggadah) 之后所说的“愿祂伟大的名受称颂”。这篇 מאמר 将此解读为黑暗转化为光明。

Sotah 49a:8 מ"ט א' ח' ח' סוטה

וְאֵלָא, עֲלֵמָא אֲמַאי קָא מְקַיִים? אֶקְדוּשָׁה דְּסִידְרָא, וְאִיִּהָא שְׁמִיָּה רַבָּא דְּאֶגְדָּתָא, שְׁנַאֲמַר: "אֶרְצָא עֵיפָתָה כְּמוֹ אֶפֶל צִלְמוֹת וְלֹא סְדָרִים", קָא יֵשׁ סְדָרִים — תּוֹפִיעַ מְאוּפֵּל.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

144 שכל התלמוד הוא בלשון תרגום

该段将“他们看见了 (vayechezu) אלקים”解释为 Targum 的用语，属于“背面”的层面：他们只看见并领会了 אלקים 这一层面，正如“ (ה') אלקים (אלקים והוי' ה') Elokim 是日头和盾牌”。

KEHOT 注释

ראה לקמן עה, ג.

145 ותרגום הוא בחי' אחוריים דקדושה

引用此处说明 תרגום 是神圣性的“背面”。

KEHOT 注释

ראה מאו"א אות ת' סעיף נה. וראה באוה"ת נ"ך כרך ב ע' א'קד וע' א'קיז שמביא לוח"ב רז, א. ובמק"מ שם שלה"ק ותרגום בחי' פנים ואחוריים. באוה"ת נ"ך כרך ב ע' תתקד הקשה איך תרגום הוא ק"נ הרי התרגום מבאר התורה [ראה לקו"ת שה"ש יג, ד].

146 ותרגום הוא בחי' אחוריים דקדושה

《Zohar》(זהר) 教导，诵读《Torah》(תורה) 时只能听到一个声音，诵读 תרגום 时也是如此；תרגום 与 Torah 的诵读之间，犹如外壳与内核的关系。Kehot 的注释所引《Or HaTorah》(אור התורה) 援引这段话，说明 תרגום 是圣洁的“背面”。

ספר הזהר, ויקהל י"ז: רי"ח-תרכ"ז Zohar, Vayakhel 17:218-227

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

关于本版

This edition contains the Hebrew text、 the English translation、 our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot' s notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot' s marei mekomos (“Sources and References” , including the Rebbe' s notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引文出处（经 Sefaria）：William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Torat Emet 363 (Public Domain); Sefaria Edition. Translated by R. Francis Nataf, 2019 (CC0); Maginei Eretz: Shulchan Aruch Orach Chaim, Lemberg, 1893 (Public Domain); Wikisource Shulchan Aruch (CC-BY-SA); Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); Mishnah Torah, Yod ha-hazakah, trans. by Simon Glazer, 1927 (Public Domain); Midrash Rabbah -- TE (Public Domain); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain); Midrash Tanchuma -- Torat Emet (Public Domain); Midrash Tanhuma-Yelammedenu, trans. Samuel A. Berman (CC-BY); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Sifsei Chachomim Chumash, Metsudah Publications, 2009 (CC-BY-NC); Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain); Vilna Edition (Public Domain); Torat Emet Sefer HaBahir (Public Domain); Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA); Targum Jonathan on Genesis (Public Domain); The Targum of Jonathan ben Uzziel, trans. J. W. Etheridge, London, 1862 (Public Domain).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文译文和讲解：由 AI 协助为 likuteitorah.com 编写（openai/gpt-6-luna-pro:batch），并对照希伯来文和 Sefaria 核查；尚未经人工编辑审核。重要内容请对照希伯来文核实。

雷贝曾要求在该周内学习本周帕拉沙的迈玛尔，即「哈西德帕拉沙」，并分七天学完（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。为何要学习，以及雷贝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免费、非商业项目；本站内容均不出售。与 Kehot、Sefaria 或卢巴维奇图书馆均无隶属关系。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hans/torah-ohr/mikeitz/15/

谨以此纪念

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父亲， Reb Levi Yitzchok